

Kihívások a társadalomban, válaszok az iskolákban

Gyakorlóiskolák igazgatói konferenciája
2013. október 3 - 4.
Szeged

Vezetőtanítók és -tanárok
VIII. országos módszertani konferenciája
2013. október 4 - 5.
Szeged

Programfüzet

A konferencia fővédnöke:
Prof. Dr. Szabó Gábor
a Szegedi Tudományegyetem
rektora

A konferencia védnökei:
Prof. Dr. Homoki - Nagy Mária
a Szegedi Tudományegyetem
oktatási rektorhelyettese

Dr. Marsi István
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
dékánja

A konferencia szervezői:

Gyakorlóiskolák Iskolaszövetsége
6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 8.

SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája
6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 8.

SZTE Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolája
6722 Szeged, Boldogasszony sgt. 3-5.

SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium
6722 Szeged Szentháromság u. 2.

SZTE Vántus István Gyakorló Zeneművészeti Szakközépiskola
6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 79-81.

A Kihívások a társadalomban, válaszok az iskolákban

című konferencia programfüzete

Kiadó:
Gyakorlóiskolák Iskolaszövetsége
6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 8.

Összeállította: Sejtes Györgyi

Nyelvi lektor, szerkesztő: dr. Francziáné Kelló Mariann

Felelős kiadó: Bácsi János

Nyomda:

Gyakorlóiskolák igazgatói konferenciája

Október 3. csütörtök

Helyszín: Novotel Szeged
6721 Szeged, Maros u. 1.
Tel.: 62 562 200

10:00 -11:00 Érkezés, regisztráció

12:00 -13:30 Ebéd

13:30 -17:00 Szakmai program

Meghívott előadók:

13:30 -15:00 Pongrácz László főosztályvezető
(Oktatási Hivatal Közoktatási Programok Főosztálya):
Tanfelügyelet, pedagógusminősítés

15:00 -15:45 Dr. Rádli Katalin főtanácsos
(Nemzeti Erőforrás Minisztérium):
Aktualitások a dokumentumok és a rendeletek tükrében

15:45 -16:00 Kávészünet

16:00 -17:30 Bácsi János elnök
(Gyakorlóiskolák Iskolaszövetsége):
Beszámoló
Kötetlen szakmai beszélgetés, aktuális kérdések

18:30 - Meglepetésprogram, műsoros vacsora

Október 4. péntek

Helyszín: Novotel Szeged
6721 Szeged, Maros u. 1.
Tel.: 62 562 200

Igazgatói program

8:00 - 9:00 Reggeli a szállodában

Vezetőtanítói, -tanári program

11:00-12:00 Érkezés, regisztráció
(szegedieknek: 14:00-14:45
SZTE Juhász Gyula Gyakorló
Általános és Alapfokú Művészeti
Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája
(Szeged, Boldogasszony sgt. 8. I.
emelet tanári)

- 9:00 - 12:00 Szakmai program
- 9:00 - 9:30 *Meghívott előadók:*
Prof. Dr. Homoki - Nagy Mária oktatási rektorhelyettes
(Szegedi Tudományegyetem):
A gyakorlóiskolák szerepe a tanárképzésben
- 9:30 - 10:30 Prof. Dr. Csapó Benő intézetvezető egyetemi tanár
(Szegedi Tudományegyetem):
A magyar közoktatás helyzete a tudományos eredmények tükrében
- 10:30 - 10:40 Kávészünet
- 10:40 - 11:40 *Tájékoztató a Nemzeti Tehetség Programról az EMMI és a MATEHETSZ részvételével*

Vezetőtanárok és -tanárok VIII. országos módszertani konferenciája

12:00 - 13:00 Ebéd a szállodában

Helyszín: Novotel Szeged
6721 Szeged, Maros u. 1.
Tel.: 62 562 200

A konferencia megnyitása igazgatók, vezetőtanítók, -tanárok

13:30 – 14:45

Helyszín: SZTE Rektori Hivatal (Szeged, Dugonics tér 13.)

- 13:30 - 13:40 Műsoros köszöntő
13:40 - 13:50 Megnyitó: Bácsi János elnök
Gyakorlóiskolák Iskolaszövetsége

13:50 - 14:30 Plenáris előadás
Prof. Dr. Szabó Gábor rektor
Szegedi Tudományegyetem
Kihívások a társadalomban, innovatív válaszok az iskolákban

15:00 - 17:00 Szekcióülések

**Helyszín: SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája (Szeged, Boldogasszony sgt. 8.)**

17:00 - 19:00 Alternatív programok

1. Laborbemutató
helyszín: SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium
(Szeged, Szentháromság utca 2.)
útvonal: Az SZTE Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolán át a Ságvári Gimnáziumba

2. *Orgonabemutató*
helyszín: szegedi Új zsinagóga
(6722 Szeged, Jósika utca 10.)

3. *Könyvtárlátogatás – a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára meglepetés programmal*
helyszín: Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára
(Szeged, Ady tér 10.)

4. *Városnézés kisvonattal*

20:00- Állófogadás
Helyszín: Novotel Szeged
6721 Szeged, Maros u. 1.

Október 5. szombat

8:00 - 8:30 Reggeli a szállodában

9:00 - 12:00 Szekcióülések

**Helyszín: SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája (Szeged, Boldogasszony sgt. 8.)**

12:00 - 12:45 Ebéd

**Helyszín: SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája (Szeged, Boldogasszony sgt. 8.)**

13:00-13:30 Záró plenáris ülés

**Helyszín: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Díszterem
(Szeged, Boldogasszony sgt. 6.)**

Hasznos tudnivalók

Hostessek

A konferencia minden helyszínén szervező kollégák segítenek a rendezvény sikeres lebonyolításában. Bármilyen problémával forduljanak hozzájuk.

Kitűzők

A konferencia résztvevői kitűzőt kapnak. Kérjük, hogy kitűzőjét a konferencia egész ideje alatt viselje. Ez jogosítja a programokon való részvételre.

Szekcióbeosztás

Október 4. péntek

**Helyszín: SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája (Szeged, Boldogasszony sgt. 8.)**

1. Magyar nyelv és irodalom

Szekcióvezető: Bánfi Rita

Helye: 3342-es terem I. emelet (magyar 1. terem)

Háziasszony: Murátiné Szél Edit

Technikai segítő: Bubla Bence

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Lévai Attila	Harry Potter
2.	15:20 -15:40	Fehér Sarolta	Mindenütt jó, de legjobb otthon!
3.	15:40 -16:00	Keisz Ágoston	A magyarérettségi elviselhetetlen könnyűsége
4.	16:00 -16:20	Kukk Ibolya	Kötelező irodalom a XXI. században
5.	16:20 -16:40	Zsigriné Sejtes Györgyi	A szövegértés, szövegalkotás tanításának egy konceptuális lehetősége a plusz 10 %-ban
	16:40 -17:00	Vita	

2. Idegen nyelvek

Szekcióvezető: Sárvári Tünde

Helye: 3241-es terem magas földszint (nagy németterem)

Háziasszony: Belájszki Nevenka

Technikai segítő: Annusné Nagy Rózsa

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Farkas Jánosné	Nyelvtanulás és nyelvtanulás
2.	15:20 -15:40	Kis Klára	Színjátzás idegen nyelven; német nyelvtanítás 6 éves kortól
3.	15:40 -16:00	Kovácsné Jendrek Anikó - Ordasiné Király Csilla	Angolosok református szívvvel
4.	16:00 -16:20	Kozsahubáné Tóth Ildikó - Varga Ágnes	Versenyezzünk másképp!
	16:20 -16:40	Vita	

3. Matematika

Szekcióvezető: Csigér Ildikó

Helye: 3430-as terem II. emelet (Szenes Adolf Terem)

Háziasszony: Kiss Ilona

Technikai segítő: Soós Edit

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Szarvas Márta	Matematikai tehetséggondozás
2.	15:20 -15:40	Gara Szabolcs	Véletlenek nincsenek
3.	15:40 -16:00	Göncfálviné Cseh Éva	Tehetséggondozás az alsó tagozatos matematika tanításában
4.	16:00 -16:20	Csigér Ildikó	Egy feladat több megoldással
	16:20 -16:40	Vita	

4. Ember és társadalom

Szekcióvezető: Dr. Farkas Zoltán

Helye: 3411-es terem II. emelet (Csillik László Terem)

Háziasszony: Kovács Sándorné

Technikai segítő: Konfár László

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Dornné Balogh Szilvia	„Engedjétek a gyerekeket hozzám jönni...”
2.	15:20 -15:40	Priskinné Rizner Erika	Kreatív történelem
3.	15:40 -16:00	Szalay Mária	Üzen a múlt
4.	16:00 -16:20	Fábián László	A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának tapasztalatai a középiskolás diákok médiabefogadási szokásainak ismeretében
5.	16:20 -16:40	Dr. Farkas Zoltán	„...homokra és sárra épült büszke és pompás palota”
	16:40 -17:00	Vita	

5. Ember és természet

Szekcióvezető: Horváthné Fazekas Erika

Helye: 3427-es terem II. emelet (Bor Pál Terem)

Háziasszony: Farkas Zsuzsanna

Technikai segítő: Alexa Szabolcs

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Deák-Kéninger Henrietta	Aktív, interaktív és reflexív tanulási technikák a környezetismeret tanulásában
2.	15:20 -15:40	Bodó Jánosné	Felfedezők
3.	15:40 -16:00	Horváthné Fazekas Erika – Lakatos Ferenc	Hogyan befolyásolja a víz sebessége a karrierépítést?
	16:00 -16:20	Vita	

6. Földünk és környezetünk

Szekcióvezető: Kaszt Erika

Helye: 3424-es terem II. emelet (földrajzterem)

Háziasszony: Zalai Edina

Technikai segítő: Sipos Géza

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Erdődiné Sándor Katalin	Környezetvédelem, környezettudatosság
2.	15:20 -15:40	Katonáné Nemes Gyöngyi	Sétálunk, sétálunk...
3.	15:40 -16:00	Sándor József	Természettudományos oktatás hálózata együttműködésben
4.	16:00 -16:20	Sándorné Halász Erzsébet	Tapasztaláson alapuló megújult természetismeret- és földrajzoktatás
5.	16:20 -16:40	Juhász M. Tünde	Amiről a vizek mesélnek...
	16:20 -16:40	Vita	

7. Művészetek

Szekcióvezető: Jancsákné Majzik Andrea

Helye: 3408-as terem II. emelet (rajz 3. terem)

Háziasszony: Pataj Klára

Technikai segítő: Beke Ferenc

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Beláné Szekeres Éva – Ráczi Klára	Kezeink munkái
2.	15:20 -15:40	Betlehem Márta	Csak tiszta forrásból?
3.	15:40 -16:00	Dr. Mátyás Ferencné Hrk Mária	Parafrázis a festészetben
4.	16:00 -16:20	Liskáné Svecz Andrea	„Benned a Cél és nálad a Kulcs” – kompetenciaalapú számonkérés az énekzene órákon
	16:20 -16:40	Vita	

8. Könyvtár, informatika

Szekcióvezető: Cs. Bogyó Katalin

Helye: 3314-es terem I. emelet (informatikaterem)

Háziasszony: Chabrecsek Terézia

Technikai segítő: Papné Szabó Mária

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Bajiné Takács Margit	Záróra
2.	15:20 -15:40	Bondor Mónika – Vrbovszki-Hegedűs Nikolett	A SmartClassroom tantermi programcsomag lehetőségei egy 1. osztályos szövegfeldolgozó órán
3.	15:40 -16:00	Salánki Ferenc	Hazaszeretetre nevelés az informatikaórán
4.	16:00 -16:20	Dr. Tóthné Nagyistók Katalin	A könyvtárpedagógia válaszai
5.	16:20 -16:40	Cs. Bogyó Katalin	A gyakorlóiskolai könyvtárak könyvtárpedagógiai lehetőségei
	16:40 -17:00	Vita	

9. Pedagógia

Szekcióvezető: Csigér István

Helye: 3317-es terem I. emelet (4.b terme)

Háziasszony: Tőke Anita

Technikai segítő: Simon Mihály

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00 -15:20	Bácsi János	Mikrotanítások forgószínpad rendszerű csoportmunkában
2.	15:20 -15:40	Bartha Jánosné	Üzen a múlt
3.	15:40 -16:00	Galgócziné Paszternák Erika	Egyénre szabottan, inkluzívan
4.	16:00 -16:20	Dr. Mogyorósiné Herczeg Éva	Fejlesztő értékelés a mentorálásban
5.	16:20 -16:40	Csigér István	Öröm, szorongás, bosszúság
	16:40 -17:00	Vita	

10. Testnevelés, sport, napközi

Szekcióvezető: dr. Császárné Joó Gyöngyi

Helye: 3437-es terem II. emelet (matematika 3. terem)

Háziasszony: Kaszab Zsuzsa

Technikai segítő: Varga Ákos

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	15:00-15:20	Árva Mónika	Játék vagy tanulás?
2.	15:20-15:40	Klencsár Dezső	Egyenesek és görbék. A folyosó új értelmezése
3.	15:40-16:00	Dr. Császárné Joó Gyöngyi	Rég elfeledett játékaink a testnevelésórán
	16:00-16:20	Vita	

Október 5. szombat

**Helyszín: SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája,
Napközi Otthonos Óvodája (Szeged, Boldogasszony sgt. 8.)**

1. Magyar nyelv és irodalom

Szekcióvezető: Bánfi Rita

Helye: 3342-es terem I. emelet (magyar 1. terem)

Háziasszony: Murátiné Szél Edit

Technikai segítő: Bubla Bence

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Sipos Zsoltné	A főhős Te vagy!
2.	9:20 - 9:40	Szécsiné Szász Enikő	A négy vándor körbe-körbe jár...
3.	10:00 -10:20	Pálné Szili Henrietta	Kooperatív tanulási technikák a szófajok világában
4.	10:20 -10:40	Csorbáné Major Enikő	Kötelező? Kötelező! – másként
5.	11:00 -11:20	Dr. Forgács Tamás	Szólásszótár okostelefonon?
	11:20 -11:40	Vita	

2. A) Idegen nyelvek

Szekcióvezető: Sárvári Tünde

Helye: 3241-es terem magas földszint (nagy németterem)

Háziasszony: Belájszki Nevenka

Technikai segítő: Annusné Nagy Rózsa

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Lőrinczi Adrien – Sulyok Andrea	A kutya különös esete az éjszakában
2.	9:20 - 9:40	Nagyné Mussó Judit	Idegennyelv-oktatás egy nyelvi verseny tükrében
3.	10:00 -10:20	Fekete Zsófia – Rózsáné Katzirz Petra	Spanyol... több mint nyelv
4.	10:20 -10:40	Sárvári Tünde	A CLIL-módszer alkalmazási lehetőségei a kisiskoláskori német mint idegennyelv-tanításban
	11:00 -11:20	Vita	

2. B) Idegen nyelvek

Szekcióvezető: Gyuris Edit

Helye: 3232-es terem magas földszint (angol 1. terem)

Háziasszony: Héger Anita

Technikai segítő: Soós Edit

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Szűcsné Hütter Eszter	Hatékony tanulásszervezés az idegen nyelvi órán
2.	9:20 - 9:40	Tarnai Gábor	Popkultúra az idegen nyelv elsajátításában
3.	10:00 -10:20	Zentai Tünde	Idegen nyelven a színpadon
4.	10:20 -10:40	Susánné Zsikai Ildikó	Már tudok angolul
	10:40 -11:00	Vita	

4. Ember és társadalom

Szekcióvezető: Farkas Judit

Helye: 3411-es terem II. emelet (Csillik László Terem)

Háziasszony: Kovács Sándorné

Technikai segítő: Konfár László

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Magasi András	Hiszem, ha látom!
2.	9:20 - 9:40	Lakatos Marianna	A hit és a mai gyermek
3.	9:40-10:00	Mészáros Tibor	Film és történelem
4.	10:00-10:20	Dr. Francziáné Kelló Marianna – Szűcs Mátyásné	„Humán” erdei iskola
5.	10:20 -10:40	Farkas Judit	Gúzsba kötve?
	10:40 -11:00	Vita	

5. Ember és természet

Szekcióvezető: Horváthné Fazekas Erika

Helye: 3427-es terem II. emelet (Bor Pál Terem)

Háziasszony: Farkas Zsuzsanna

Technikai segítő: Alexa Szabolcs

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Bátori Gabriella	Ismeret a természettől – a megismert természet
2.	9:20 - 9:40	Márföldiné Béres Zsuzsanna	Tapasztaláson alapuló, megújult fizikaoktatás
3.	10:00 -10:20	Sarka Lajos	A kémia tanítás válaszai a társadalmi kihívásokra
4.	10:20 -10:40	Gulyás Csabáné	Aranyos Tehetségek Természettudományi Műhelye
	10:40 -11:00	Vita	
	11:00 -11:20	Dr. Schirm Anita:	Az írástudók felelőssége - a sikeres tanulmányírás néhány trükkje

7. Művészetek

Szekcióvezető: Jancsákné Majzik Andrea

Helye: 3408-as terem II. emelet (rajz 3. terem)

Háziasszony: Pataj Klára

Technikai segítő: Beke Ferenc

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Molnár Csilla	Színházi nevelési tevékenység az iskolában
2.	9:20 - 9:40	Oszoli Dénesné	Hogyan nyaralt Hány János a Balatonnál?
3.	9:40 -10:00	Szilaski Mária	Kihívások a társadalomban, válaszok az iskolákban
4.	10:00 -10:20	Jancsákné Majzik Andrea	Holokauszt gyermekszemmel
	10:20 -10:40	Vita	

8. Könyvtár, informatika

Szekcióvezető: Rozgonyi-Borus Ferenc

Helye: 3314-es terem I. emelet (informatikaterem)

Háziasszony: Chabrecsek Terézia

Technikai segítő: Cs. Bogyó Katalin

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Endrédi Márkus Erika	Védő-háló
2.	9:20 - 9:40	Lakosné Makár Erika	Az életed több, mint egy játék
3.	10:00 -10:20	Bánfi Rita - Lovai Róbert	Interaktív tananyag készítése, használata tanulói laptopok alkalmazásával
4.	10:20 -10:40	Pap Zoltán	Algoritmikus gondolkodás kialakítása „titokban”, játékosan
	10:40 -11:00	Vita	

9. A) Pedagógia

Szekcióvezető: Bácsi János

Helye: 3317-es terem I. emelet (4.b terme)

Háziasszony: Tőke Anita

Technikai segítő: Simon Mihály

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00- 9:20	Vágásiné Vajda Rózsa	„Hívogat az Eszterházy!”
2.	9:20- 9:40	Zalai Edina – Kaszt Erika	„Állati jó nap”
3.	10:00-10:20	Pelbárt Zoltánné	Tehetséggondozás az Eszterházy Gyakorlóban
4.	10:20-10:40	Dr. Sebestyénné Toth Krisztina	Európa a Deákban
5.	11:00-11:20	Vezér András	Babits 5 x - osztályéneklési verseny felpörgetve
	11:20-11:40	Vita	

9. B) Pedagógia

Szekcióvezető: Árvainé Libor Ildikó

Helye: 3430-as terem II. emelet (Szenes Adolf Terem)

Háziasszony: Kiss Ilona

Technikai segítő: Soós Edit

	Időpont	Név	Az előadás címe
1.	9:00 - 9:20	Hevérné Kanyó Andrea	A pedagógusok „új” szerepe – lehetőségek az oktató-nevelő munka korszerűsítéséhez
2.	9:20 - 9:40	Hubai Katalin	Egy amerikai tanév tapasztalatai (Egy Fulbright tanárcsere története)
3.	10:00 -10:20	Jeneiné Novák Erzsébet	Az alulteljesítő tehetségesek
4.	10:20 -10:40	Légrádiné Kőházi Tímea	A gyakorlati képzés és a gyakorlóiskolák szerepe
5.	11:00 -11:20	Nyirő Gizella	Nemzetiségi mesehét helyett
	11:20 -11:40		Vita

Árva Monika

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Játék vagy tanulás?

Élet a napköziben

napközi otthon, személyiségfejlesztés, erkölcs, játék, tanulás

TANULÁS= JÁTÉK

JÁTÉK= TANULÁS

JÁTSZVA TANULÁS

TANULVA JÁTSZÁS

Nos, játék a szavakkal, de esetünkben érdemes eljátszani a szavak, szókapcsolatok jelentésén, értelmén. Mint ahogy Alexander Hill, a summerhilli iskola alapítója vélte: „...nem a gyereket kell az iskolához alkalmazni, hanem az iskolát kell a gyermek számára alkalmassá tenni.”

Az én munkaterületem a napközi otthon, amely szerves része az iskolai életnek, leginkább az alsó tagozatos gyerekek mindennapjaiban. A napközi otthon pedig nem más, mint a délelőtti oktatómunka szerves folytatása. Éppen ezért a délutáni munka legfőbb feladata: a „Főállású Tanulók”

- harmonikus személyiségének fejlesztése, szocializálása,
- pihenése és kompenzációja helyes arányának szem előtt tartása,
- tanulásra épülő tanulásirányítása,
- egészséges életmódra nevelése,
- környezettudatos nevelése,
- erkölcsi értékek nyújtása.

Napközis nevelőként feladatomban tekintem, hogy mindezt koordináljam úgy, hogy a tanulástól ne váljon el az aktív és a passzív művelődés. Ennek leglátványosabb terepe a játék, aminek alapvető célja a gyermeki érdeklődés ébrentartása, maradandó élmény nyújtása, ismeretek szerzése, bővítése, kiegészítése.

Hogyan valósíthatjuk meg a TANULÁS és a JÁTÉK egészséges harmóniáját? Erre keresem a választ, a lehetőségeket a munkám során.

Bácsi János

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Mikrotanítások forgószínpad rendszerű csoportmunkában

differenciálás, korszerű oktatásszervezés, kooperatív technikák, mikrotanítás, tudásátadás

Az előadás két kérdésre keres válaszokat: 1. Hogyan lehet megvalósítani hatékonyan a gyakorlati képzést, ha egy vezetőtanárnak öt vagy annál is több hallgatója van egy fél évben? 2. Melyek a korszerű oktatásszervezés hatékony eljárásai? Az első és a második kérdésre lehet ugyanazt a választ adni: forgószínpad rendszerű csoportmunkával. Előadásomban elméletben és gyakorlatban mutatom be a forgószínpad rendszerű

csoportmunka megszervezésének és megvalósításának különböző lehetőségeit, eljárásait. A memóriakutatás eredményeivel kívánom igazolni, hogy napjainkban ez a munkaforma a tudásátadás egyik leghatékonyabb eszköze. Hatékonyságát azzal is tudjuk növelni, hogy egy-egy csoport munkájába hallgatót vonunk be, aki így mikrotanítás keretében segíti a tudásátadást, és így maga is megfelelő tanítási tapasztalatokra tesz szert. Nem állítom, hogy ez az egyetlen hatékony munkaforma, de azt igen, hogy a leghatékonyabbak közé tartozik.

Bajiné Takács Margit

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Záróra

Interaktív eszközök használatának lehetőségei könyvtár szakos hallgatók zárófoglalkozásain

iskolai könyvtár, informatikus - könyvtáros hallgatók, zárófoglalkozások, óratémák, interaktív eszközök

Iskolai könyvtárunkban több évtizede gyakorolnak könyvtár szakos hallgatók. A főiskolán elméleti ismereteiket a könyvtár-pedagógia stúdium hallgatásakor szerezhetik meg.

A hallgatók képzésük során többször vesznek részt könyvtári órákon, könyvtári foglalkozásokon. Természetesen ezen foglalkozásoknak nemcsak szemlélői, hanem gyakran kivitelezői is. Mielőtt a zárófoglalkozásokra kerülne sor, legalább 5 órát tartanak. Igyekszem a hallgatók kívánságát szem előtt tartani, és bátorságuk szerint vagy alsó vagy felső tagozatos órát szervezni számukra.

Az utóbbi években a könyvtár technikai felszereltsége (projektor, internet eléréssel rendelkező számítógépek) lehetővé teszi, hogy a hallgatók ezen eszközöket is alkalmazzák óráikon.

Prezentációmban a zárófoglalkozások témái mellett azt kívánom bemutatni, hogy a hallgatók hogyan élnek a 21. század technikai eszközeivel, milyen módon építik fel óráikat.

Bartha Jánosné

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Üzen a múlt

Helytörténeti projekt műveltségterületes hallgatókkal

örökség, hagyomány, módszertan, sokszínűség, felelősség

Az utóbbi években világszerte megnőtt az érdeklődés a gondolkodás- és tanulásfejlesztő módszerek iránt. A sikeres tanulók nemcsak sok ismerettel rendelkeznek, hanem azt is tudják, hogy hogyan kell tanulni. A különböző országokban folyó kutatások azt igazolják, hogy bizonyos tanítási stratégiák jellemzőek azokban az osztályokban, ahol hatékony a tanulás.

Így már meg tudunk határozni olyan tanítási-tanulási módszereket, amelyek leginkább segítik a tanulót (felnőtt vagy gyerek) a tanulásban.

Minden gyerek rendelkezik azzal a képességgel, hogy a megismerés sokféle útját járja be, és új utakat fedezzen fel. Több évtizede törekszem arra, hogy ne csak kisdíákjaim induljanak felfedezőutakra, hanem a hallgatóim is kreatívan tervezzenek, és valósítsák meg elképzeléseiket. Nálunk, a gyakorlóiskolában tapasztalják meg a fejlesztési lehetőségeket, és alakuljon ki igényük a folyamatos megújulásra.

Minden évben kihívásként élem meg a műveltségterületes hallgatók gyakorlati képzését. Ekkorra ugyanis a kezdeti nehézségeken már túl vannak, mindannyian tartottak már több-kevesebb órát.

A kisiskolás gyerekeim hétköznapijaiba beletartozik a projekttanulás. A hallgatók ezt mindig nagy kedvvel szemlélik, és igyekeznek részt vállalni benne. Úgy gondoltam, őket is saját élményhez juttatom, ezért a féléves gyakorlatukat projektben valósítottuk meg.

Ennek a projektnek a tartalmát szeretném bemutatni előadásomban.

Bánfi Rita – Lovai Róbert

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Interaktív tananyag készítése, használata tanulói laptopok alkalmazásával

élményközpontú oktatás, tanulói laptopok, hatékonyság a tanításban

Az oktatásban a számítógép megjelenésével megváltozott a tanítási-tanulási környezet, s ez számtalan kérdést vet fel. A technikai feltételek megléte csupán egy tényező, emellett a tananyag tartalma, az oktatás módja és a tanári hozzáállás terén merülnek fel problémák. A magyar iskolák gyakorta megelégednek a fizikai infrastruktúra biztosításával. Nem követte a számítógépes rendszer fejlődését a pedagógiai módszerek kidolgozása, amelyek az új információhordozókat integrálták volna az oktatásba. Iskolánk által pályázati úton megnyert tanulói laptopok a gyerekek mindennapi oktatásába való integrálása sem megy zökkenőmentesen, hiszen körülményes és időigényes feladat a hozzá kapcsolódó feladatsor összeállítása. Előadásunk anyagában bemutatjuk, hogy mi hogyan hidaltuk át ezeket a nehézségeket. Az órán a tanulók aktív ismeretszerző tevékenységére építünk, célunk az erőteljes készségfejlesztés. Ennek legbiztosabb módja a feladatközpontú óra, a tevékenykedtetés. Az órán kevés a tanári közlés, az ismeretek, készségek alkalmazása, gyakoroltatása a fontos. A változatos munkaformákkal az a célunk, hogy a gyakorlás során a diákok figyelme ne lankadjon, mindvégig aktívan dolgozzanak, és élményként éljék meg a munkát. Előadásunk során bebizonyítjuk, hogy mindenképpen hasznos a tanulói laptopok használata a tanítási folyamatban, hiszen a tanulók ezen eszközök segítségével hatékonyabban tudják elsajátítani a tananyagot.

Bátori Gabriella

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Ismeret a természettől - a megismert természet

Természettudomány az EKF Gyakorlóban

integráció, fizika, tanulókísérlet, csoportmunka, labor

Az egri gyakorló iskolában két természettudományos projekt is fut: TÁMOP-3.1.3-10/2-2010-0010 „Természettudományos tartalmak oktatása korszerű infrastruktúrával, hálózatos együttműködésben az észak-magyarországi régióban” projekt májusban lezárul. Ennek keretében a régió általános és középiskolaival együttműködve szerveztünk laboratóriumi foglalkozásokat. A projekt tapasztalatairól, a fizika tantárgy kísérletező jellegét erősítő törekvésekről, a laboratóriumi tanórák eredményességéről, a tanulók természettudományos érdeklődésének felkeltéséről kívánok szólni előadásomban.

A januárban indult TÁMOP-3.1.1-11/2-2012-0002 A természettudományos oktatás módszertanának és eszköztudományának megújítása Eger térségében című projekt a megvalósulás első szakaszában tart. A korszerűen felszerelt laboratóriumban általános iskola 5-8. osztályos diákjai ismerkedhetnek meg a természettudományokkal alapvetően tanulói tevékenységeken, kísérleteken keresztül. Ezt egészíti ki a gyakorlatokhoz kapcsolódó digitális tananyag, mely módszertani változatosságot biztosít mind a tanárnak, mind a tanulónak. A projekt keretében a NAT Ember a természetben és a Földünk-környezetünk műveltségterülethez igazítva évfolyamonként 40 tanórányi lefedettséggel terveztünk. Együttműködünk a környék 12 iskolájával. Olyan intézményekkel, ahol esetlegesen a szakos ellátottság is hiányzik. Ezekben az esetekben a labormunkába bekapcsolódó szaktanárok vezetik a laboratóriumi gyakorlatokat.

Előadásomban e két projekt hasonlóságait, különbözőségeit, elvárásait kívánom ismertetni.

Beláné Szekeres Éva – Rácz Klára

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Kezeink munkái

Az alkotás örömei

kreativitás, öröm, személyiségfejlődés, sikerélmény, kitartás

Több éve tanítunk református iskolában. Kolléganőmmel régóta gondolkozunk és dolgozunk együtt azon, hogy a bibliai történeteket hogyan tudnánk minél sokszínűbben átadni, és feldolgoztatni a gyerekek körében. Hittanórák, szakkörök, nyári táborok, házi feladatok keretében igyekeztünk ezt megvalósítani. Célunk, hogy a gyerekek minél gazdagabban ismerjék meg a Biblia világát, gazdagodjanak ismeretekben, és a hallottakat igyekezzenek minél változatosabb módon vizuálisan is megjeleníteni. A konferencia keretében az Ő munkájukból mutatunk be. Ízelítő néhány témából: Édenkert, Noé bárkája, Ábrahám, a sátorlakó, Jerikó ostroma, Jézus születése, a feltámadás. Kedveltek a gyerekek körében a makettek. Szívesen választották ezt a megjelenítési formát. Látogatást tettünk húsvét előtt a Déri Múzeumban, ahol megtekinthették a Munkácsy-trilógiát. Véleményeiket, gondolataikat szeretnénk Önökkel megosztani. Kihasználtuk a lehetőséget, hogy a városban megtekinthessék a Tímár-házat, ahol a kézművesség fontosságát hangsúlyoztuk a számukra. A debreceni Nagytemplomban makettkiállítás láthattak. Kérdezhettek és megfigyelhettek, gyönyörködhetnek az emberi kezek

alkotásaiban. Ennek kapcsán megismertettük a gyerekeket a Biblia világában élt emberek foglalkozásaival, dolgozhattak is azokkal az anyagokkal. Lehetnek fazekasok, sátor- és ékszerkészítők. Hisszük, hogy a kreativitás fejleszthető. Igyekszünk a gyerekeknek ingergazdag légkört teremteni, ahol alkotó kedvük aktivizálódik, személyiségük kibontakozik. Nagyobb Isten- és önismeretre tehetnek szert, felfedezhetik az értékeiket. A közös munka során sikerélményben részesültek, átértékelték az egymás segítségét, a kitartó munka „gyümölcsét.” A gyerekek körében végzett munkánk megerősített abban, hogy jó közösen alkotni, együtt örülni. Mi mást is kívánhatnánk a továbbiakban, mint azt, hogy áldja meg az Úr a gyerekek kezeinek munkáját!

Betlehem Márta

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Csak tiszta forrásból?

Szarvasok vagyunk valahol mindannyian

szabadságvágy, nemzedéki konfliktusok, eredetünk-gyökereink, elvágódás, tiszta forrás

A művészeti nevelés egyrészt személyiségformálást, másrészt az esztétikai képességek alakítását jelenti. Az esztétikai kultúra részét alkotó ismeretek és készségek arányait megváltoztatva az önmagukért való ismeretek helyett előtérbe kell helyeznünk a funkcionális, készségképző ismereteket. A tanulók saját élményvilágának mozgósítása biztosítja az érdekeltséget, hiszen ha a tanulók belevihetik a feladatokba a személyiségüket, saját életüket és egyéniségüket, akkor őket, magukat is jobban kezdi majd érdekelni saját személyiségük, növekedik az önbizalmuk. A kreatív feldolgozás nagy előnye, hogy szinte egyforma lehetőséget biztosít a gyengébb és a jobb tanulóknak. A sokféle egyéni megközelítés pedig többféle oldalról világítja meg a feladatot, és ad lehetőséget a tanulásra. A kooperatív munkaformák kooperatív tanulásszervezésre épülnek, amik lehetőséget nyújtanak a nagyszámú egyidejű interakciókra. Ezek során kiemelkedő szerepet kap a kulcskompetenciák fejlesztése, és megvalósul a differenciált oktatás is. A páros és csoportmunkák előnye például, hogy a tapasztalataikat többféleképpen is értelmezhetik, a tagok kénytelenek reflektálni saját megoldásaikra is, és kénytelenek továbbgondolni azokat.

Bartók Cantata Profana című művének ilyen szempontú feldolgozásával ezeket a szempontokat szeretném figyelembe venni, mert a zenemű nagyon alkalmas a kooperatív technikákkal történő feldolgozásra. A műnek a magyar csodaszarvas mondához fűződő rokonsága ugyanakkor rávilágít korunk problémáira, és segít megértetni a tanulókkal saját világukat is. Az elszakadás az atyai háztól jelképe, a fülledt-romlott városi civilizációból való kitörés, a vad természettel azonosuló fiúk mind aktualitást nyertek napjainkban is. A természet a fiúk számára a szabadságot, a küzdelmes életet, a világ problémáival való bátor szembeszállást jelenti, a kilépésük az emberiség győzelme. Rávilágít arra is, hogy az ember egyedül önmagára, önnön képességeire és erkölcsi erejére van utalva.

Bodó Jánosné

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Felfedezők

felfedezve tanulás, kutakodva tanulás, természettudományok, kísérletezés, kérdezve tanulás

Az IBL (Inquiry Based Learning) tanítási technikával néhány éve ismerkedtem meg. A természettudományok oktatásában jól használható módszerei keltették fel az érdeklődésemet. Az elnevezés magyar fordításában még nem sikerült megegyezni, mert nehéz egyetlen szóval pontosan meghatározni a jelentését. Leggyakrabban felfedezve tanulásnak mondják, de lehetne kérdez(get)ve vagy tevékenykedtetve tanulásnak is nevezni. Sokunk szerint a kutakodva tanulás elnevezés fejezi ki legjobban a lényegét.

Hogy mit takar ez az elnevezés? Egy olyan módszert, amelyben a gyerekek saját tapasztalataikra, megfigyeléseikre támaszkodnak, aktív résztvevői a tanulási folyamatnak. Megtanulnak kérdéseket feltenni, és válaszolnak is a saját vagy társaik kérdéseire. A munka sokszor folyik párban vagy csoportban. A diákok megtalálják a nekik leginkább megfelelő szerepet, és tudásuk, egyéniségük szerint mindenki részt vesz a folyamatban. A gyerekek megtanulnak tanulni, mely képességüket felnőtt korukban is hasznosíthatják, az „egész életen át való tanulás” elvének megfelelően. Sokkal szívesebben dolgoznak a diákok, ha ők is aktív részesei a tanulási folyamatnak, mindenki hasznosnak érezheti magát. Az órák nem olyan merevek, sokkal mozgalmasabb, érdekesebb a munka.

Előadásomban az IBL-technika ismertetésén kívül annak a kémiában való alkalmazását szeretném bemutatni. Kitérek a természettudományok oktatásának problémáira, de főleg arra, hogy ezekre milyen megoldásokat kínál ez a korszerű tanítási módszer. Gondolataimat a már kipróbált foglalkozások bemutatásával és elemzésével támasztom alá. Mint minden lehetőség, az IBL-technika sem mindenható, ismertetem az alkalmazhatóság külső (időhiány, iskolai felszereltség) és belső (tanár szerepe) korlátait is.

Összefoglalom tehát eddigi tapasztalataimat, előnyöket, hátrányokat, javaslataimat az alkalmazási területekre. Tudom ajánlani mindenkinek, hogy ismerje meg közelebbről, és folyamatosan építse be a munkájába ezt az izgalmas, eredményes módszert.

Bondor Mónika – Vrbovszki-Hegedűs Nikolett

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

A SmartClassroom tantermi programcsomag lehetőségei egy 1. osztályos szövegfeldolgozó órán

szövegfeldolgozás, motiváció, digitális kompetencia, SmartClassroom program, tanulói notebook

Pedagógusként egyik fő feladatunk a nyolc kulcskompetencia fejlesztésén belül a digitális kompetencia fejlesztése. Mai felgyorsult világunkban a technika számtalan lehetőséget nyújt arra, hogy érdekesebbé, szívesebbé tegyünk egy-egy tanítási órát, és motiváltabbá tegyük tanulóinkat az új ismeretek megszerzésére. Mindezek előtt fontos, hogy a már jól bevált tanítási módszerek mellett mi magunk is ismerkedjünk a digitális eszközök által nyújtott lehetőségekkel, és bátran alkalmazzuk ezeket a tanítás-tanulás folyamatában.

A technikai eszközök közül előadásunkhoz a SmartClassroom tantermi programcsomag által nyújtott lehetőségek közül választottunk ki néhányat, melyekkel igyekeztünk játékosá, kalandossá varázsolni egy 1. osztályos szövegfeldolgozó órát. Célunk az volt, hogy a tanulói netbookok használatával – az egyéb módszerek mellett – olyat mutassunk, mely tanítót és tanulót egyaránt motivál. Hogy mi motivál egy tanítót? Tanulói érdeklődő tekintete, kíváncsiságuk az újdonságra, lelkesedésük a feladatok megoldása során.

A program használatával a hétköznapi tanítási órákat szeretnénk különlegesebbé, érdekesebbé alakítani, és ezen eszközök használatával szerethetőbbé tenni a tanulás folyamatát már első osztálytól kezdve.

Cs. Bogyó Katalin

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

A gyakorlóiskolai könyvtárak könyvtárpedagógiai lehetőségei

könyvtárpedagógia, hallgatóképzés, kompetenciafejlesztés, olvasóvá nevelés, információs műveltség

A könyvtárpedagógia a könyvtári nevelő hatások összességével foglalkozó tudomány, s mint ilyen, valamilyen szinten megjelenik az összes könyvtártípus tevékenység- és célrendszerében. Ha a könyvtárpedagógiát úgy értelmezzük, mint a könyvtártudomány és a pedagógia kapcsolódási területeit pedagógiai megközelítésben összefogó tudományterületet, melynek célja az összekapcsolható és felhasználható területek integrálása egy szemlélet és célrendszer köré, akkor elsődleges színtere mindenképpen az iskolai könyvtár.

Az iskolai könyvtárban zajló könyvtárpedagógiai tevékenység túlmutat a hagyományos értelemben vett könyvtárhasználat oktatásán. A komplex információs műveltség fejlesztése sokoldalú tevékenységrendszeren keresztül valósul meg tervezett és szervezett keretek között.

A könyvtárhasználati oktatási tartalmaknak fokozatosan, spirálisan, az előzetes ismeretekre építve és a tantárgyak közt elosztva kell megjelenniük a tantervben és az oktatási gyakorlatban. A könyvtárhasználati órák, ill. a könyvtári szakórák közös jellemzője, hogy képesség- és kompetenciafejlesztők, értékközvetítők, gyakorlatorientáltak, tapasztalat- és élményszerzők.

Ezen órák elképzelhetetlenek a hagyományos tanítási keretek között, ellenben kiváló terepei a problémaalapú tanulásnak, a kooperatív módszerek használatának, a differenciálásnak és a projektpedagógiának.

Az oktatási tartalmakkal együtt jelennek meg az iskolai könyvtár nevelési céljai is: a könyvtárhasználó tanuló személyiségfejlődésének a könyvtárhasználat, az informálódás során való előmozdítása, az önművelés, az önálló tanulás, önképzés, az olvasás és könyvtárhasználat igényének kialakítása.

A gyakorlóiskolai könyvtárak különleges helyet foglalnak el az iskolai könyvtárak között. Speciális feladatuk a gyakorló iskolába bármely típusú gyakorlatra érkező, különböző szakos hallgatókkal való különböző szintű foglalkozás, amely könyvtárpedagógiai

szempontból a könyvtárpedagógia-tanár MA szakos hallgatók tanítási gyakorlata során teljesebb ki.

Csigér Ildikó

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

Egy feladat több megoldással

négyzet, kör, egybevágóság, hasonlóság, trigonometria

Mint a fenti cím is mutatja, előadásomban egy olyan, több feladatgyűjteményben is megtalálható feladatról lesz szó, amelynek különböző megoldásait módszertani szempontokból ismertetném. A megoldások egy része tanítási órán került elő, átlagos képességű gyerekek találták ki; nagy részét szakkörön részt vevő gyerekek javasolták, a zömét teljesen egyedül, azaz tanári segítség nélkül ötlötték ki, egy másik részénél vagy az ötlethez vagy az ötlet teljes kidolgozásához volt szükségük a segítségemre. A szakkörön nem tagozatos diákok vettek részt, zömmel 11. évfolyamosok. Az utolsó megoldás tagozatos 11. évfolyamos diákoktól származik, trigonometria témakör tanulása közben kapták ezt a feladatot.

A geometria középiskolai tananyagában a gyerekek számára a két legegyszerűbbnek tűnő síkidom a kör és a négyzet. Már általános iskolában igen sokat foglalkoznak e két minden szempontból szabályos alakzattal, éppen ezért sokszor komolytalannak és könnyűnek ítélik azokat a feladatokat, amelyek ezekre a síkidomokra vonatkoznak. Hajlamosak minden tulajdonságukat bizonyítás nélkül elfogadni, és ez sokszor ahhoz vezet, hogy hamis állításokat is elhisznek, csupán azért, mert „látszik”. Azon a szakkörön, amelyen ez a feladat előkerült, a nagyobb diákok értetlenül álltak a kérdésfelvetés előtt: csak nem akarok nekik ilyen egyszerű problémát adni. Aztán a minél érdekesebb megoldások keresése már felvillanyozta őket, és hamarosan ádáz verseny alakult ki azért, hogy ki tud minél „messzebről jövő” információt is felhasználni. Előadásomban szeretném megmutatni, hogy a kör és négyzet kapcsolatát vizsgáló problémák kitűzése milyen sokrétű és magas geometriai ismereteket kívánhat meg tanulóinktól. Csak egy feladatot mutatok be, de annak több megoldását felvázolva, annak bizonyítására, hogy szinte minden geometriai témakör kapcsán érdemes legalább egy keveset foglalkozni ezzel a két egyszerű alakzattal, illetve kapcsolatukkal.

A feladat: adott a síkban az ABCD négyzet. A k körvonal áthalad az A,B pontokon, és érinti a CD egyenest. Legyen M (B-től különböző) a k körvonal és a BC oldal metszéspontja. Határozzuk meg a CM:BM arányt!

Mielőtt többféleképpen is megoldottuk volna a feladatot, a gyerekek összefoglalták, hogy milyen ismeretek jutnak eszükbe, ha négyzetet (derékszögeket) és kört látnak. A következő tételeket említették, attól függően, hogy hányadik évfolyamra jártak, és éppen milyen téma volt hozzájuk időben és térben a legközelebb:

Pitagorasz-tétel

Thalész-tétel

Kerületi és középponti szögek tétele

Érintő-és szelőszakaszok tétele

Magasság-tétel, befogó-tétel

Egybevágóság

Előadásomban mindegyik ismeret felhasználását bemutatom egy-egy megoldás kapcsán.

Csigér István

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

Öröm, szorongás, bosszúság

tankönyvírás, alkotás, kerettanterv, érettségi követelmények, szakmai tájékozódás

Minden embert örömmézés tölt el, ha valamilyen teremtő tevékenységének látható, kézzel fogható eredménye van. Ez nemcsak erős motiváló hatású a további tevékenységekre, hanem – huncut módon és titkosan – bizonytalanságot is ébreszt az alkotóban. Itt van, és készen van, katarzis árad szét minden porcikában, mégis, valahol az elme mélyén, új tervek, javító gondolatok fogannak, nem hagynak nyugtot.

Így érez az előadó is, amikor röviden összefoglalja egy alkotó folyamat tapasztalatait. A hosszú időn keresztül misztikusnak és távolról csodálnak, mégis hívogatónak, de torokszorítóan izgalmas kihívásnak tetsző tankönyvírás feladata találkozott egy közel három évtizede gyakorló pedagógus tapasztalatával, aki más státuszban már többször asszisztált művek megjelenéséhez. De szerzőként vállalni a felelősséget – egészen más!

Hogyan állj neki? Mi a koncepció? Előíró, vagy nagyobb szabadságot ad? Mások mit és hogyan...? Olvasni és tájékozódni. Más tankönyveket, szakirodalmat, internetet, ötleteket megfogalmazni, néha gyűjteni. Harcolni az idővel, mert azt Einstein óta tudjuk, hogy máshol és másnak másképpen telik, mint itt és nekünk. Együttműködni a kiadóval, szerkesztőkkel, lektorokkal, társszerzőkkel. Mindenki mást akar, és mégis ugyanazt. Legyen meg a könyv, ez közös szándék, több attól: akarat. A kiadó terjedelmi korlátot szab, miközben (jobbik esetben) ömlenek a szerző gondolatai, mert minél többet kínálna a tanítványoknak. A szakmai lektorok a korrektséget és a választékos fogalmazást ügyelik. A szerkesztők rutinosak: „Most vegyünk le öt-tíz sort, mert nem fog kijönni a tördeléssel a gazdaságos terjedelem!” De az utolsó napokban: „Nem tudnál ide még írni pár sort? Ki kéne tölteni a helyet!”

És megannyi egyeztetés, kompromisszum, álmatlan éjszaka és átszunyókált délután...

Figyelmeztetés: „Ne fogjon senki könnyelműen / A húrok pengetésihez!”

Csorbané Major Enikő

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Kötelező? Kötelező! – másként

Kötelező olvasmányok feldolgozása gyermekbarát módon

klasszikus, újszerű, színes, kreatív, szívmengető

Hogyan válasszunk kötelező olvasmányt a gyerekeknek úgy, hogy azt szívesen, lelkesen, kíváncsian vegyék a kezükbe? És ha már elolvasták, hogyan dolgozzuk fel velük élményszerűen?

Bátran fessünk, nyírjunk, ragasszunk, alkossuk meg közösen a saját, élményeken alapuló, feladatokat tartalmazó „könyvünket”, olvasónaplónkat! Hogyan valósítható ez meg a gyakorlatban?

Elsőként Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő lakói segítettek ebben, majd Kinizsi Pál gyűrte le nemcsak Jónást, a medvét, hanem a történelmi olvasmány nehézségeit is. Újszerű módszerek alkalmazásával maradandó élményekhez jut tanuló és tanító egyaránt.

Így válhat a kötelező! kötelező????-vé.

Deák-Kéninger Henrietta

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Aktív, interaktív és reflexív tanulási technikák a környezetismeret tanulásában

„Legalább annyira kell azzal törődnünk, hogy hogyan tanítunk, mint amennyire korábban azzal törődtünk, hogy mit tanítunk.”

(John Bruer)

A XXI. század iskoláira új szerepek hárulnak. Azonkívül, hogy diákjainkat ellátjuk az alapvető ismeretanyaggal és készségekkel, ki kell még alakítanunk a magas szintű gondolkodást, valamint a fejlett kommunikációs képességet is. Úgy gondolom, már nem járható út a környezetismeret tantárgy tananyagának, témaköreinek hagyományos feldolgozása. A gyermek passzivitását háttérbe kell helyeznie a pedagógusnak, és a tanuló aktivitásának, kreativitásának kell a tanítási órákat jellemeznie. Ezért igyekszem a tanítási-tanulási folyamat során az órákat az RJR-modell szerint felépíteni, fokozva ezzel a gyerekek motivációját, önálló tanulását, gondolkodási képességeik fejlesztését.

Vagyis a XXI. század iskoláiban minden pedagógus szerepe, felelőssége az, hogy ne csak a tantárgyak tanítására, hanem a tanulás segítésére, fejlesztésére is koncentráljon, valamint teret adjon, feltételeket teremtsen az aktív, önálló és együttműködő tanulás fejlesztéséhez, a felhasználható tudás mozgósításához.

Dornné Balogh Szilvia

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

„Engedjétek a gyerekeket hozzám jönni...”

A hit- és erkölcstan tanítása az első osztályban

emberi értékek, játék, ének, mese, harmonikus személyiség

A hit- és erkölcstan órákon célunk, hogy a gyerekek felismerjék az emberi értékeket, mint például a becsületességet, a hűséget, az igazságosságot, a jóságot, a következetességet, a segítőkészséget és még sorolhatnám. Ezek az értékek tanítványaink számára leginkább játék által közvetíthetők, hiszen a játék a gyermek alapfunkciója. Így ismeretet is ezen keresztül szerez a leghatékonyabban.

Először a saját kis elsőseim között hirdettem meg az önkéntes alapon választható hit- és erkölcstan órát, ahol 30 tanulóból 23-an választották ezt a heti 2 pluszórát. Ennek 5 éve,

jelenleg 85 kisdíákot tanítok hit- és erkölcstanra az önkéntesség zászlaja alatt, és csak azért nem többet, mert nem fér be az órarendembe.

Amikor először próbáltam meg a játék nyelvén szólni tanítványaimhoz, nyilvánvalóvá vált számomra, hogy egyre kevesebbet játszanak a gyerekek együtt. Az audiovizuális eszközök teljesen kiszorították a hagyományosnak mondható játékokat, mint például a labdázást, szembekötősdit, énekes játékokat. Ezeket nem ismerve leginkább unatkoznak.

Hitoktatói feladatomból tűztem ki, hogy megtanítom a gyerekeket együtt játszani. Olyan játékformákkal ismerttettem meg őket, melyek a kisiskolások igényeinek, szokásainak leginkább megfelelnek. Így kerültek a palettánkra mozgással, vonulással, énekléssel, fülbe sűgással összekapcsolt játékok, verses mondókák, kiolvasók és állatmesék is.

Tapasztalataim szerint a játszó gyermek a győzelem, a jó szereplés, a siker érdekében teljes koncentrációra törekszik, minden erejével gondolkodik, figyel, összpontosít, emlékezik, tevékenykedik. Ez pedig a tanulás szempontjából ideális állapotot hoz létre.

Ha a hit- és erkölcstan órán elsajátított csoportos játékok csak a gyerekek harmonikus személyiségfejlődéséhez járulnak hozzá, már sokat teszünk. Ugyanakkor, ha a játék részeként a gyermekek új ismeretekkel találkoznak, azok nagymértékben integrálódnak az emlékezetébe, és beépülnek a gondolkodásába.

Dr. Császárné Joó Gyöngyi

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Rég elfeledett játékaink a testnevelésórán

testnevelésóra, játék, képességfejlesztés, motiváció, csapatszellem

A „homo ludens”, a játszó ember, ott rejtőzik kicsiben és nagyban egyaránt. A testnevelésóra fontos módszertani része a játék, ami nem lehet kegy a testnevelő tanár részéről, nem lecsíphető vagy elhagyható. Mit is ér az a testnevelésóra, ahol a játék talán az idő rövidségére való tekintettel elmarad?

A gyerekekhez – minden életszakaszukban – legközelebb álló tevékenységi forma a játék. A játék egyfajta szabadságot ad számukra, a játékba belefeledkezve megtanulják a szabályok szükségességét, annak betartását, és következetes alkalmazását. Gátlásaik felszabadulnak, és a testnevelő tanárok jól tudják, hogy a testnevelésórákon olyan személyiségjegyek válnak láthatóvá, melyek más helyzetben rejtve maradnak. A játékban a résztvevők tanulnak egymástól, jobban megismerik egymást, személyiségük kibontakozik, szabad gyermeki énjük a játékban érvényesül, és személyiségük egyben fejlődik is.

Minden osztálynak vannak kedvenc játékaik, melyeket időről időre játszva a gyerekek újra megélik a pillanatot, és újra és újra tanulnak belőle. Csiszolódik a technika, vagy épp a játék taktikája fejlődik szinte óráról órára egyénben és csapatban egyaránt.

Rég elfeledett játékok leírását szeretném itt közreadni, amelyek a mai játékkönyvekben talán már nem is szerepelnek, hogy ezzel gazdagítsam a testnevelő tanárok tárházát.

Dr. Farkas Zoltán

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

„...homokra és sárra épült büszke és pompás palota”

Alap-talan/vető etikaoktatás

etika, filozófia

Így fakadt ki Descartes a „rég pogányoknak erkölcsről szóló írásai” kapcsán: „Roppant magasra emelik az erényeket, becsebbeknek láttatják minden földi dolognál; de nem tanítanak meg eléggé arra, hogyan ismerjük meg őket...” (Descartes: Értekezés a módszerről, 194-198.)

Vajon milyen keretek között és milyen didaktikai megoldások mentén transzferálhatóak, „taníthatók” hitelesen és eredményesen az erények? Milyen alapokra építhet egy etikatanár a középiskolában, és mire számíthat a diák e tantárgy kapcsán?

Mivel az etikaoktatás új rendszerének élesítése a konferenciát követő években válik aktuálissá, ezért szeretném áttekinteni, egyúttal megvitatni azokat a didaktikai csomópontokat, melyek analizálása során kellő tapasztalatokat és ötleteket szerezhetünk az erények megismertetéséhez.

Dr. Francziáné Kelló Marianna – Szűcs Mátyásné

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

„Humán” erdei iskola

humán, környezet, képességfejlesztés, motiváció, érzelmi kompetencia

Előadásunkban azt szeretnénk bemutatni, hogy „humán” erdei iskolai programunk hogyan teszi élővé a múlt történelmi eseményeit a jelenben, hogyan épül ez be az általános iskolai tanítás és tanulás folyamatába. Speciális tartalma révén hogyan fejleszti, hogyan segíti a tanulók átfogóbb gondolkodását, a kompetenciákkal kapcsolatos képességeit. A valós történelmi, irodalmi helyszíneken gyűjtött élmények, az itt rendezett dramatikus játékok során a tanulók maguk is aktív, döntési helyzetben lévő szereplőivé válnak a választott korszaknak. Átélik, felismerik múltunk mának szóló üzeneteit, ezáltal alkalmassá válnak a természeti és történelmi értékek tiszteletére, megbecsülésére, védelmére. Komplex, de hangsúlyozottabban humán programunk keretében a honfoglalástól az Árpádok, Anjouk, Hunyadiak korán keresztül a török időkig kutatjuk, felfedezzük és esténként drámajáték formájában játsszuk a múltat és a jelent.

Miután az erdei iskola egy teljesen más jellegű közeget biztosít a tanulók számára, más képességeket és készségeket bontakoztathatnak ki, amelyek segítik a kompetenciaalapú gondolkodásmódjuk kiszélesedését. Bár az erdei iskola rövid időtartama szűkös lehetőségeket biztosít a tanulási folyamat színesebbé tételére, ennek ellenére a feldolgozott témaköröket a tanulók sokkal mélyebben és gyakorlatiasabban tudták elsajátítani.

Dr. Mátyás Ferencné Hrk Mária

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Parafrázis a festészetben

A XX. századi művészet tanítása, az azzal való foglalkozás növendékeim és a magam számára is az egyik legizgalmasabb tevékenység. Többször alkalmazom egy-egy téma alkotó feldolgozása során a parafrázis fogalmát.

A parafrázis valamely mű, szöveg átdolgozása ugyanazon nyelven, vagy más nyelvbéli magyarázata, korstílushoz igazítása, vagy más stílusúvá átalakítása. A fogalommal elsősorban a Bibliával és a vallásos írásokkal kapcsolatban lehet találkozni.

A képzőművészetben egy eredeti mű értelmezése, elemzése, feldolgozása, tartalmi és formai elemeinek vizsgálatát jelenti. Az eredeti mű tartalmi és formai jellemvonásainak felhasználásával új alkotás: grafika, festmény, szobor létrehozása. Az eredeti mű által kiváltott és új képi formában létrehozott reflexió.

„Ő itt az öcsém” – mondja egyszerűen Bukta a **Krumplievők** című Van Gogh-kép (1885) parafrázisának (1996) egyik alakjára mutatva. A fényképen egy mai vidéki konyha látható, az alakok éppen úgy ülnek ott, ahogy azokat Van Gogh 1885-ben elrendezte. „Nem vagyunk mások, mint folytatásai a régi időnek, a lányomok továbbmennek ugyanazon az úton, jó szem kell hozzá, hogy meglássa valaki, hol végződik az egyik nemzedék lábnyoma és hol folytatódik az új nemzedéké” – írja Krúdy, és Bukta Imre pontosan ismeri ezt az igazságot.

Az elmúlt tanévben Vincent van Gogh Krumplievők című alkotását dolgoztuk föl: lerajzoltuk, átrajzoltuk, tér-, szín-, forma- stb. ábrázolás szempontjából elemeztük, átfogalmaztuk. A végeredmény: minden növendék önálló alkotást hozott létre, melyeket a tanév végén az Eszterházy Főiskolán kiállítottunk. Ezen alkotási folyamatot szeretném növendékeim képein keresztül bemutatni.

Dr. Mogyorósiné Herczeg Éva

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Fejlesztő értékelés a mentorálásban

mentorálás, értékelés, fejlesztő értékelés, kompetenciafejlesztés, kommunikációs kompetencia

A gyakorlatvezető mentortanár a gyakorló intézményben folytatott hallgatói gyakorlat tevékenységoldalának gondozója, ám egyben a hallgató tevékenységének szakmai támogatója is. A szervezési és adminisztrációs feladatokban nyújtott segítség nélkülözhetetlen, hiszen a gyakorlati helyként funkcionáló iskola szervezetrendszerét a mentor ismeri, ahogyan az adminisztrációs eljárások menetét is. Később a hallgató megtanulja ezen rendszerek használatát, ami kiegészíti szakmai kompetenciáit. A hallgató gyakorló tevékenysége azonban közvetlenül a tanári kompetenciák részbeni kialakítását, és erőteljesebben azok megerősítését és fejlesztését szolgálja. Ebben látom kiemelkedő fontosságúnak a mentor szakmai, pedagógiai tevékenységét.

A mentor szakmai, pedagógiai tevékenységének középpontjába elvileg a fejlesztő értékelés kerülhet, hiszen a tevékenység hangsúlya a kompetenciák megerősítésén, fejlesztésén van. A fejlesztő értékelés ehhez adekvát eszköznek tűnik. A megerősítés, fejlesztés egyben a hallgatói személyiségfejlesztés, azaz a mentor pedagógiai tevékenységének jellemzője is, azaz a hallgató kompetenciáinak fejlesztése és szakmai megerősítése, ezen keresztül személyiségének fejlesztése történik a pedagógiai folyamatban. Ennek azonban nemcsak adekvát eszköze, hanem aktív, adaptív stratégiája lehet a fejlesztő értékelés. Arra gondolok, hogy itt nyilván nem csak didaktikai feladatként szemléljük az értékelést, hanem személyiségbeli jellemzők és kompetenciák alakítójaként. Ugyanakkor a fentebb elmondottak alapján az is látható, a fejlesztő értékelés komplex eljárásrendszereket foglal magába, azaz többről van szó, mint pusztán didaktikai vagy értékelési módszerről, s az ahhoz tartozó eszközökről.

A fejlesztő értékelés alkalmazási területe a mentori munkában alapvetően a gyakorlatot végző hallgatók szakmai tevékenységének, kompetenciáinak fejlesztését jeleníti meg a mentori visszacsatolások által.

Dr. Sebestyénne Toth Krisztina

Pécsi Tudományegyetem Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola

EUrópa a Deákban

Egy projektnap bemutatása

projektmódszer, európaiság, élményszerűség, tantárgyköziség, életen át tartó tanulás igénye

Egy pályázat keretén belül került megrendezésre iskolánkban az EUrópa a Deákban rendezvény, melynek célja a korszerű és hasznos ismeretek átadása az EU intézményrendszeréről, működéséről, az uniós polgárok jogairól, lehetőségeiről. Az EU-s ismeretek oktatása iskolánkban zömében földrajz- és történelemórák keretében zajlik a NAT által meghatározott korosztályoknál, vagyis a tanulóiifjúság kis részét és szűk szakmai területet érintve. Ezért fontosnak tartottuk, hogy iskolánk apraja-nagyja, 6-tól 18 éves korig részt vehessen a rendezvényen koruknak megfelelő feladatokkal. A megvalósítás „eszközéül” az iskolánkban nagy hagyománnyal rendelkező projektmódszert választottuk.

Miért tartom fontosnak a projektnap bemutatását? A tanórákon vagy a tanórán kívüli tevékenységek alkalmával olyan ismereteket és készségeket sajátíthatnak el a diákok, amelyek választ jelenthetnek a fiatalságot ért kihívásokra. A projektmunka során a diákok megtanulják saját világukat európai térbe helyezni, szélesítik ismereteiket, és az európai magatartásmintákhoz és civilizációs értékekhez szorosan kötődő képességeket sajátítanak el. Képesek lesznek tudatosan kapcsolatot teremteni távoli információk között. A tanulók pozitív viszonyt alakítanak ki a közös európai értékekhez, megtanulják becsülni saját maguk és hazájuk hozzájárulását az európai fejlődéshez, nyitottakká, érdeklődővé válnak más nemzetek, kultúrák szokásai, hagyományai, életmódja iránt. A fentebb említett célok és hasznosulás figyelembevételével manapság rendkívül fontos, hogy az európai dimenzió beépüljön a tantervi követelményekbe, hogy érvényesüljön a tantárgyköziség, valamint a diákok olyan képességeit fejlesszük, mint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek

mind hozzájárulnak az európai uniós munkaerőpiacon sikerességükhöz. Előadásomban a projektnap programjainak bemutatásával szeretnék ötleteket adni a kollégáknak egy hasonló rendezvény megvalósításához.

Dr. Tóthné Nagyistók Katalin

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

A könyvtárpedagógia válaszai

iskolai könyvtár, könyvtárpedagógia, tudásalapú társadalom, tehetséggondozás

A könyvtárpedagógia válaszai

Az iskolai könyvtárak szerepe a megújuló oktatásban

Az iskola pedagógiai programja és a könyvtárpedagógiai program

A könyvtárostánár szerepe a pedagógiai munkában

Társadalmi kihívások, az iskolával szemben támasztott elvárások:

- tudásalapú társadalomban való helytállás
- felkészítés az élethosszig tartó tanulásra
- a tanulók sajátos egyéni szükségleteinek figyelembevétele
- kulcskompetenciák fejlesztése
- esélyegyenlőség biztosítása stb.

A könyvtárpedagógia lehetőségei:

- projektpedagógia
- információs tájékozottság megszerzése
- a könyvtár szolgáltató funkciója mellett pedagógiai szerepet is vállal
- tanítási-tanulási folyamat segítése, tanulásmódszertani tanácsok
- hozzáférést biztosít a helyi, a regionális, az országos és a világ információforrásaihoz (ODR)
- tehetséggondozás
- pályázatok kínálta lehetőségek

Cél: a diákból magabiztos, önmagához képest jó (kommunikációs, tanulási, gondolkodási, együttműködési stb.) készségekkel és tudással rendelkező felnőttet nevelni.

Endrédi Márkus Erika

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Védő-háló

Hogyan óvjuk meg tanítványainkat az internet káros hatásaitól?

internet, veszély, számítógép, pedagógia, gyermek

A XXI. század legnagyobb kihívása a szülők és a pedagógusok számára egyaránt az internet negatív hatásaitól megóvni gyermekeinket.

Azért is nehéz feladat ez, mert a mai gyerekek sok esetben ügyesebben és tágabb feladatkörben használják a számítógépet, mint a szüleik vagy a tanáraik. A diákok a számítógépes játékokon, a szórakozáson kívül gyakran bejelentkeznek közösségi oldalakra, mint a Facebook, Iwiw, Twitter, a társaikkal való kapcsolattartás természetes formájának tekintik a chatet, az e-mailt és a különböző fórumokat.

Könnyen válhat azonban a gyermek számára az internet csapdává, amikor már nem tud különbséget tenni a valóság és a virtuális világ között, vagy személyes információt árulhat el illetékteleneknek, súlyosabb esetben internetfüggővé válhat.

Nem elég azonban megismerni a világháló veszélyeit, tudni kell azt is, hogy hogyan védekezhetünk ellene. Léteznek erre informatikai módszerek, például lehetőség van jelszavas védelemmel korlátozni a számítógépen az internethasználatot, bizonyos weboldalak a böngészés során letilthatók, és a közösségi oldalak biztonsági beállításai is jó szolgálatot tehetnek.

Pedagógusként mégis azt gondolom, hogy a tiltás nem jó módszer. Helyette már kisiskoláskorban meg kell mutatni a gyerekeknek a helyes alternatívát, hogy mire és hogyan használják a számítógépet és az internetet. Egyszerű, apró ötletekkel és pedagógiai praktikákkal a tanítási órák játékosá, érdekessé tehetők, a számítógép sokszínűsége pedig hozzájárulhat ahhoz, hogy minden diák megtalálja azt a területet, ami őt sikerélményhez juttatja.

Erdődiné Sándor Katalin

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Környezetvédelem, környezettudatosság

A kezdetek: környezetvédelmi projekt első osztályban

környezettudatosság, környezetvédelem, környezetszennyezés, Föld, család

Az emberiség jelenlegi életvitele olyan környezeti terheléssel jár, mely rövidtávon is komoly negatív következményeket okoz bolygónkon. Gondoljunk a manapság egyre gyakoribbá váló szmogriadókra, a tengerekben elpusztuló állatokra, vagy akár a globális felmelegedés okozta olvadásra. Ezért napjainkban szerte a világban, így hazánkban is egyre fontosabbá válik a környezettudatos magatartás. Az emberiségnek meg kell tanulnia felelősséget vállalnia az őt körülvevő természeti és épített környezetért. Azt gondolom, hogy ezt nem lehet elég korán elkezdni. Mondhatjuk azt, hogy ez a tudatosság a családban kell, hogy gyökerezzen, de sajnos ez nem így van. A kisiskolás gyerekek nagyon fogékonyak, és lelkesen végeznek minden olyan feladatot, ami a környezetvédelemmel kapcsolatos. Így rajtuk keresztül a családok szemlélete is jól alakítható. Elsős gyerekekkel foglalkoztunk ezzel a témával, azt szeretném bemutatni, hova jutottunk.

Fábián László

Eötvös Loránd Tudományegyetem Trefort Ágoston Gyakorlóiskola

A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának tapasztalatai a középiskolás diákok médiabefogadási szokásainak ismeretében

média, mozgókép, médiatudatosság, filmértés, empirikus kutatás

A minket körülvevő világ eseményei, jelenségei arra hívják fel a felelős és tenni akaró emberek figyelmét, hogy a felnövekvő nemzedékek vizuális nevelése elsődleges feladataink egyike.

Az ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskolában eleinte a 7. és 10. osztályok számára indult szakszerű moduláris oktatás, később, a 2007/2008-as tanévtől pedig már a diákok fakultáció-választási lehetőségei között is megjelent a tantárgy. Ez a 11. évfolyamosok számára heti 2 órát, a 12. évfolyamosoknak pedig heti 4 órát jelent.

A 2007/2008-as tanévtől a szabadon választott érettségi vizsgák körében már a mozgóképkultúra és médiaismeret is valós alternatíva a diákok számára, azóta több mint 40-en érettségiztek már középszinten az iskolában.

A 2012/2013-as tanévtől a két évfolyamos struktúra helyett egy évfolyamot érint a moduláris képzés, azaz a 10. évfolyam tanulói dupla órakeretben, 18 óra helyett 36-ban, gyakorlatilag heti egy óras tantárgy keretében tanulnak médiát.

A médiabefogadási szokások empirikus vizsgálatának néhány részlete:

A kutatás helyszíne: ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola

Időpont: 2012. június 15.

A vizsgált korosztály: a 10. évfolyamot elvégző diákok (16-17 évesek)

A vizsgálatban résztvevők létszáma: 29 fő

Farkas Jánosné

Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Nyelvtanulás és nyelvtudás

Motivációs lehetőségek a középiskolai idegennyelv-oktatásban

középiskola, nyelvtanulás, nyelvtudás, siker, kudarc

Az idegen nyelvek tanulásának fontossága egyre nagyobb hangsúlyt kap a köznevelésben. A rendszerváltozás után nagymértékben megnőtt az igény a nyugati nyelvek tanításának bevezetése iránt. Az iskolák kényszerhelyzetbe kerültek, az orosz nyelv tanítását felváltotta az angol és a német, ahol erre lehetőség volt, ott pedig a francia, olasz, spanyol, japán.

Ennek immár több mint negyed százada. Később bevezették a második idegen nyelv oktatását a középiskolákban, most pedig már az általános iskola felső tagozatán is lehetővé vált egy második, a középiskolában pedig egy harmadik idegen nyelv tanulása. A tapasztalatok azt mutatják, hogy diákjaink magasabb óraszámban tanulnak idegen nyelveket, mint saját anyanyelvüket, történelmet vagy matematikát.

Az eredményesség azonban elmarad. Ellentétben több nyugat- illetve észak-európai országgal, ahol sokkal kevesebb óraszám mellett sokkal magasabb szinten beszélnek idegen nyelveket.

Hosszú évek óta keresem a választ arra, hogy mi lehet az eredménytelenség és a sikertelenség hátterében. Miért motiválatlanok a magyar diákok? Miért nem tudják a mindennapi életben sikeresen alkalmazni az iskolában tíz-tizenkét év alatt tanult nyelveket? Kiben vagy miben kell keresni a kudarc okait? Miben rejlik a motiváció ereje? Miért érkeznek a középiskolába idegen nyelven megszólalni nem tudó, nyelvtani hibáktól rettegő, frusztrált diákok? Lehet-e még csodát tenni, és feledtetni az öt-hat év alatt diákokba ivódott kishitűséget, félelmet? Lehetséges, hogy még mindig nem történt meg a nyelvtanítás során egy szükségszerű paradigmaváltás? Kinek a felelőssége, hogy tele vannak a nyelviskolák olyan diákokkal, akik iskolai keretek között képtelenek voltak nyolc-tíz év alatt elsajátítani legalább egy idegen nyelvet olyan szinten, hogy sikeres nyelvvizsgát szerezzenek?

A sok-sok kérdés megválaszolása nagyon is aktuális, hiszen most zajlik az iskolákban a helyi tantervek elkészítése, amitől ismét csak azt várjuk, hogy majd sikeresebbé teszi a nyelvoktatást. Vajon mennyire vesszük mi, nyelvtanárok komolyan a NAT és a kerettantervek elvárásait? Vannak-e olyan módszerek a tarsolyunkban, melyek segítségével a kudarcot felválthatja a siker? Elhitethető-e a mai alulmotivált, életcél nélküli, kiábrándult diákokkal, hogy tanulni jó? Nemcsak nyelveket, bármi mást is. Egyre nagyobb a felelősségünk, és egyre nehezebb a dolgunk. De aki a tanári pályára adta a fejét, annak mindig előre kell néznie.

Farkas Judit

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

Gúzsba kötve?

Egy gimnáziumi történelemtanár reflexiói

történelem, gimnázium, kerettanterv, fejlesztési feladatok, ismeretszerzés, kritikai gondolkodás, kommunikáció

„Verset fordítani olyan, mint gúzsba kötve táncolni.” A Kosztolányi Dezsőtől származó megjegyzés – meglehetősen profán képzettársítással – akkor jutott eszembe, amikor 2012. december 21-én megjelent a Magyar Közlönyben az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről. Be kellett lássam, akár tankönyvíróként, akár tanárként vizsgálom ezeket az irányelveket, a konkrét tartalmi elvárásokat egyszerűen tudomásul kell vennem, és a fejlesztési területekkel kell elmélyültebben foglalkoznom. Nem a mit, hanem a hogyan kérdése foglalkoztatott a helyi tantervek és az ezekre épülő tanmenetek készítésekor.

A NAT fejlesztési feladatok címszó alatt négy területet rögzít a gimnáziumi történelem tantárgy kapcsán – ismeretszerzés, tanulás; kritikai gondolkodás; kommunikáció; tájékozódás időben és térben –, és az az elvárás, hogy a kétéves ciklusok során a fejlesztési feladatok megvalósítását segítő tevékenységek mindegyike legalább egyszer megjelenjen a helyi tantervben, tanmenetben. Mivel a szaktanár döntheti el, hogy az egyes témánál mely fejlesztési feladatokat vagy tevékenységeket, milyen konkrét formában dolgozza fel, ezért összegyűjtöttem néhány eredményesnek gondolt verziót. Az

előadásban ezeket a feladatokat fogom áttekinteni a 9-10. osztályos történelem tananyagra vonatkoztatva.

Fehér Sarolta

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

Mindenütt jó, de legjobb otthon!

Lassie hazatér; szövegfeldolgozás interaktív táblán

interaktív tábla, olvasóvá nevelés, szövegfeldolgozás

Kell-e interaktív tábla? Azt gondolom igen, hiszen a mai gyerekekben egyre nehezebb felkelteni az érdeklődést a tanulás iránt. Az új lehetőségként megismert tábla számos módszert ad, melyet hagyományosan nehezebb kivitelezni. A munkafüzetektől eltérő feladattípusok szerkeszthetők, melyeket kiegészíthetünk rajzos, képes illusztrációkkal, videókkal. Az eszköz előnye még, hogy a feladatok az adott gyermekközösség ismeretanyagára, felkészültségére alakíthatóak, akár differenciáltan is. A tanításhoz elkészített órai anyag a kiegészítésekkel elmenthető, adott esetben aktualizálható, módosítható. A táblák adta eszközfelhasználásnak csak a türelmünk és a képzeletünk szabhat határt. A modern taneszköz segítségével összeállított feladatsor újfajta megközelítésbe helyezi a tanítási-tanulási folyamatot.

Fekete Zsófia – Rózsáné Katzirz Petra

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Spainol: több mint nyelv

országok, városok, ételek, szokások, művészet

Iskolánkban néhány éve nagy népszerűségnek örvend a spanyol, sok diák választja második idegen nyelvként.

Az első idegen nyelvhez – általában angol – képest a spanyol elég különleges, mondhatni rejtélyes számukra, nemigen találkoztak, találkoznak vele. Ez igaz a spanyol nyelvű országok történelmére, művészetére, szokásaira, kultúrájára is. Ezért próbálunk ezekről a területekről is minél több információt, érdekességet beépíteni a tanítási folyamatba.

Előadásunkban ezekből a civilizációs órákból adunk ízelítőt.

Galgóciné Paszternák Erika

Nyíregyházi Főiskola Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola

Egyénre szabottan, inkluzívan

Egyéni fejlesztés a tanítási órán

szakértői vélemény, egyéni foglalkoztatás, csoportmunka, tanulópár, aktív tábla

Évről évre nő azon tanulók száma, akiknek a tanulás folyamatában valamilyen nehézségei adódnak. Törekszünk arra, hogy mind az alsó tagozat indulásakor, első évfolyamon és a felső tagozatba lépéskor kellő információval rendelkezünk a

tanulóinkról abból a szempontból, hogy megismerjük tanulási képességeiket, stílusukat, orientációjukat.

Miért fontos ez?

Ezek az adatok segítségünkre vannak, hogy időben kezdjük el a fejlesztést az iskolába lépés időszakában, hiszen a tanulók képességei között nagy eltérések lehetnek, melyek kezdetben viszonylag rövid idő alatt csökkenthetők, ha tudunk róluk. Intézményi támogatásnak köszönhetően az iskolai munka megkezdése előtt a tanítók munkáját nagymértékben megkönnyíti ez a lehetőség, melyet az iskolai mérési rendszergazda koordinál. Mivel a fejlesztés hosszabb-rövidebb idejű feladat, az eredményesség tekintetében, a fejlesztés követése érdekében a kifelmenő végén tájékozódunk. Ennek ismeretében határozzuk meg a további lépéseket.

A felső tagozatba lépéskor előtérbe kerül az önálló ismeretszerzés, tanulás. Ennek megfelelő, személyre szabott szervezése érdekében szükségünk van arra, hogy ismerjük a tanulóink egyéni tanulási jellemzőit, hogy megfelelő tanulási technika kialakításában segítsük őket. A szakértői vélemény ismerete, abban a tanítási órára megfogalmazott javaslatok alkalmazása a délutáni fejlesztés szerves részeként teszi teljessé a tanuló számára az ismeretszerzés körét, az egyénre szabott fejlesztést.

A harmadik terület, amelyet érintek az előadásban, a hallgatókkal foglalkozik, hiszen közöttük is vannak nagyobb támogatást igénylők.

Az előadás a teljesség igénye nélkül lehetőségeket mutat be a hétköznapi eredményesség, a tanulás segítése oldaláról a tanóra szervezése kapcsán.

Gara Szabolcs

Pécsi Tudományegyetem Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola

Véletlenek nincsenek

Csak valaki kitalálta őket véletlenül

valószínűség, véletlen, szerencsejáték, paradoxon

A valószínűség-számítás a matematika egyik legfiatalabb ága, hiszen születését Blaise Pascal és Pierre Fermat 17. századi levelezésének idejére datálják. Érm dobások, kockajátékok, kártya, lottó, rulett, félkarú rabló. Ezek olyan szerencsejátékok, amelyek vizsgálata során a tanulókhhoz talán a legközelebb hozható, s többé-kevésbé szerethetővé tehető a matematika tantárgy.

A szerencsejátékok mellett számos híres valószínűség-számítási probléma, paradoxon segít a témakör feldolgozásában (például a nagyon tudományosan hangzó végtelenmajom-tétel), illetve más tudományágak is előszeretettel használják a „véletlen matematikáját” az események elemzéséhez. Biológiai, kémiai, fizikai problémák, halálozási előrejelzések, gazdasági folyamatok elemzése, biztosítási elméletek kidolgozása és sok más egyéb terület felsorolható, mely „szerencse kisasszony” fortélyait hívja segítségül.

Előadásomban röviden bemutatom, hogyan dolgozom fel az egyik legérdekesebb matematikai témakört 12. évfolyamos csoportjaimmal, mely során igyekszem elrugaszkodni a száraz érettségi törzsanyagtól.

Göncfalviné Cseh Éva

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Tehetséggondozás az alsó tagozatos matematika tanításában

A matematika szakkörben folyó munka

matematika, tehetség, szakkör, verseny, differenciálás

A mi intézményünkben széles skálán mozog a tehetséggondozás. Ennek eredményeképpen tanulóink kiemelkedő eredményeket érnek el a sportban, táncban, zenében, a képzőművészetekben, és kiválóan teljesítenek a különböző tanulmányi versenyeken. Szakkörök, sportkörök működtetésével teszi lehetővé az iskolavezetés, hogy tehetséges diákjaink megkapják azt a többletet, melyre képességeik kibontakoztatásához szükségük van.

A tehetség fel nem ismerése, a gyermek fejlődését nem megfelelően támogató, vagy azt kifejezetten akadályozó szülői vagy iskolai környezet meghatározó szerepet játszhat a tehetség elkallódásában.

A matematikai tehetség változik az életkorral, nem lehet ugyanazokat az eljárásokat használni a kisgyermeknél, mint a tizenéveseknél.

Előadásomban elméleti és gyakorlati oldalról is segítséget szeretnék nyújtani ahhoz, hogy felismerjük a ránk bízott gyerekek közül azokat, akik matematikából tehetségesek, és saját szakköri tevékenységem bemutatásával segítsen a kollégák tehetséggondozó munkáját.

Gulyás Csabáné

Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolája

Aranyos Tehetségek Természettudományi Műhelye

„Utazás az energia és a víz körül...”

Iskolánkban a Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolájában évtizedek óta kiemelten foglalkozunk a tehetséges gyerekekkel. 2012 júniusától a 7. évfolyamos gyerekekből 20 tehetséges, a természettudományok felé érdeklődést mutató gyereket válogattunk ki tehetségazonosító módszerek segítségével.

A természettudományi munkaközösség összeállította az Aranyos Tehetségek Természettudományi Műhelyének 60 órás tehetséggondozó programját.

A projektben olyan, a természettudományokhoz és a technikai fejlődéshez is kapcsolódó témakört dolgozunk fel, mely komplex, jövőorientált: Utazás az energia és a víz globális problémája körül a természettudományok segítségével. A foglalkozásokat heti rendszerességgel tartjuk, a témáktól függően az iskolánkban, intézményekben, tematikus kirándulásokon. Kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a tanulók tevékenykedtetése során, az önálló tapasztalatszerzés és a látottakból levont következtetések alapján sajátítsanak el fontos ismereteket. Több megfigyelő, kísérletező, gyakorlati tapasztalatszerzésre legyen lehetőségük.

A műhelymunka elvárható eredményeként bővül a tanulók természettudományi ismerete, fejlődik személyiségük, képességeik, készségeik. Érzékenyebbé válnak a

környezetvédelmi problémák iránt. A továbbtanulásban, a pályaorientációban a természettudományokkal kapcsolatos szakok, foglalkozások kerülnek előtérbe. A tanultakat, látottakat hasznosítják a mindennapi életben.

Hevérné Kanyó Andrea

Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

A pedagógusok „új” szerepe – lehetőségek az oktató-nevelő munka korszerűsítéséhez

motiváció-tanulás, megújulás-kihívás, LLL, „új” szerep

Az EU támogatásával megvalósuló oktatásfejlesztő projektek kiemelt feladatként kezelték a pedagógusok megújulásának kérdését, így előadásunk a pedagógusok életadta változásaihoz való alkalmazkodására, valamint a felnőttkori tanulással és továbbképzéssel kapcsolatos motivációik vizsgálatára irányult, mely kulcseleme a képzések sikeres és hatékony megvalósulásának. A motiváció nagyon jelentős tényezője a tanulási folyamatnak, a gyermekek számára, de a felnőttek számára még inkább meghatározó tényező. A tanulás szükségessége az egyén saját akaratából fakad, nem pedig kényszerből.

Vizsgálatunkat a dél-dunántúli régióban élő pedagógusok (általános iskolai tanító és tanár; középiskolai tanár) felnőttkorban megjelenő tanulási motiváció hatásaira fókuszáltuk. A kutatást két lépcsőben: 2011-2012. évben a Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium alsó tagozatos tanítói körében végeztük. Felmérésünkben a pedagógus szakma megújulására, és ennek hatásaira összpontosítottunk, hogy mi okozza ma a legnagyobb kihívást a pedagógus számára; milyen hatással van ez rájuk; mit és hogyan tesznek a változásokhoz való alkalmazkodásért. A téma teljes körbejárásához primer és szekunder kutatást egyaránt végeztünk. Szekunder forrásként a témához kapcsolódó szakirodalmi háttér elemzését, illetve hasonló területen végzett más kutatások eredményeit hasznosítottuk. Primer kutatásként a kérdőíves megkérdezést alkalmaztuk, melyet a fent említett intézmény összes pedagógusaira kiterjesztettünk. Kutatási eredményeink adalékul szolgálhatnak a térség pedagógus-továbbképzési kínálat bővítéséhez, fejlesztéséhez. Továbbá szeretnénk, ha eredményeinket szakemberek, és az ebben legfőképp érintettek, a pedagógusok is megismerhetnék és hasznosíthatnák.

Horváthné Fazekas Erika – Lakatos Ferenc

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Hogyan befolyásolja a víz sebessége a karrierépítést?

Komplex természettudományos szemlélet kialakítása a gyermekekben, komplex életpályájuk építése érdekében

alkalmazható, felfedezettő, gyermekközpontú, komplex, kutatásalapú,

„Félig sem fontos az, mit tanítunk gyermekeinknek, mint az, hogy tanítjuk. Amit az iskolában tanultunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, melyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”

(Eötvös József)

Bennünket jó ideje foglalkoztat az a kérdés, hogy a gyermekeink ugyan diszciplináris bontásban ismerkednek meg a természettudományokkal, mégis hogyan lehetne elérni azt, hogy felnőtt korukra a mindennapokban jól alkalmazható, rugalmasan bővíthető, komplex természettudományos kompetenciával rendelkezzenek. Tudjuk, hogy gyermekeink a ma (és még inkább a jövő) állandóan változó, kihívásokkal teli társadalmában csak akkor lehetnek sikeres karrierépítők, ha olyan adaptálható tudást birtokolnak, amely elősegíti a változásokra való építő, proaktív reagálást.

Előadásunkban arra mutatunk példákat, hogy fizikatanárként, a jelenlegi közoktatási rendszer hagyományos tanórai keretei mellett milyen izgalmas, újszerű, tanulói aktivitásra építő módszerekkel igyekszünk fejleszteni a gyermekek természettudományos kompetenciáját.

Hubai Katalin

Eötvös Loránd Tudományegyetem Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium

Egy amerikai tanév tapasztalatai

Mit tanulhatunk az amerikai közoktatástól, és mit tanulhatnának tőlünk ők?

amerikai oktatás, kreatív irodalomtanítás, óraszervezés, írásfejlesztés, IKT az oktatásban

A Fulbright Középiszkolai Tanárcsere Program keretében a 2012/2013-as tanévet Kaliforniában töltöttem egy gimnáziumban. Tizedikes diákoknak tanítottam angolt (azaz anyanyelvet és irodalmat) és szabadon választható tárgyként drámát. Előadásomban összefoglalom amerikai tanári tapasztalataimat, amelyek magyar nyelv és irodalom, valamint angol nyelv szakos tanároknak is tanulságosak lehetnek. A diákok nem kronologikus elvek szerint tanulják az irodalmat, és sokkal többet kell írniuk, mint a magyar diákoknak, mindemellett ugyanúgy probléma, hogy a gyerekek egyre kevesebbet olvasnak. Az óratervezést, szervezést és értékelést sokkal szigorúbb elvek irányítják, mint nálunk, s ennek előnyeiből és hátrányaiból sokat tanulhatunk, csakúgy, mint a gyerekek telefon- és internetfüggésének vagy világnézetének tanulságaiból. A program során cserepartneremmel egy közös projektet is megvalósítottunk, összekötve magyar és amerikai diákjainkat az interneten keresztül. Előadásomban erről is szót ejtek, valamint mesélek majd arról az össz-angoltanári konferenciáról, amin szerencsém volt részt venni.

Jakab Péter

Eötvös Loránd Tudományegyetem Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium

„Értesítem a kedves Szülőt...”

Kisgimnazista projektek ókor-és középkortörténetből

ókor tanítása, középkor tanítása, projekt, kooperativitás, 7-9. évfolyam

Borhegyi Péter 10. osztályos történelem tankönyvének ajánlójában Foki Tamás írja a középkorról: „Izgalmas történetei, viszonyrendszerei, értékei inkább meghökkentenek, esetleg elborzasztanak, mintsem empátiát keltenének. A görög vagy a római kor sokkal könnyebben tanítható.” A véleményt sem középiszkolai tanári, sem meghívott egyetemi oktatói minőségemben nem osztom, de tény, hogy az ókor és középkor történetét – különösen kisebb korosztály számára – tanítani nem kis kihívás. Az új kerettanterv

szerkezete erre a tendenciára meglátásom szerint még jobban ráerősít; nem sok időkeretünk marad, hogy ennek a két korszaknak a valóban érdekes (elsősorban művelődéstörténethez kapcsolódó) témaköreit legalább vázlatosan megismertessük a bejövő évfolyamokkal. Akik között – akár tetszik, akár nem – a jövő ókortörténészei, medievistái is ott ülnek valahol, valamikor.

A budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnáziumában a 7. évfolyamon eddig sem kronológikus történelmet, hanem társadalmi és állampolgári ismereteket tanítottunk heti 2 órában. A tapasztalat azt bizonyította, hogy különösen a 13-15 éves (de ritkán még a 16 éves) korosztály szívesen dolgozik együtt csoportban vagy párokban olyan feladatokon, amelyek játékos, könnyed, esetleg humoros formában várják el „szárazabb” tudnivalók, összefüggések alkalmazását. A módszert 7-9.osztályokban fejlesztettem és fejlesztem tovább: minden nagyobb témához kötődik egy olyan (otthon folytatható, tovább színesíthető) feladat, amelynek további pedagógiai-pszichológiai célja az iskola „komor falai” közé beérkező kisdíjak kooperativitásának, csoportidentitásának erősítése. Így készültek-készülnek a „spártai ellenőrzők”, a „római bulvármagazinok”, az ideális gótikus székesegyház terve, s megannyi projekt, amelyek közül egy kis ízelítőt nyújtok át előadásomban.

Jancsákné Majzik Andrea

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Holokauszt gyermekszemmel

A holokauszt emléknap köré szerveződő, videointerjúkra épülő művészeti projekt ált. iskolai megvalósítása

projektpedagógia, videointerjúk, vizuális művészetek, holokauszt, helytörténet

Steven Spielberg 1994-ben, a Schindler listája című film készítése után alapította a Soá Túlélői Vizuális Történelmi Alapítványt azzal a szándékkal, hogy a holokauszt túlélőinek és szemtanúinak tanúvallomásait videointerjúk formájában rögzítsék. 1994 és 2000 között 56 országban, 32 nyelven közel 52000 életinterjú készült, ezek között 1355 magyar nyelvű.

2006-ban az alapítvány a Dél-Kaliforniai Egyetem Bölcsészettudományi Karának része lett, kiegészülve azzal a célkitűzéssel, hogy a videointerjúkból készült oktatási anyagok használatával küzdjön az előítéletek, az intolerancia és a fanatizmus ellen, illetve csökkentse az általuk okozott szenvedést.(<http://sfi.usc.edu/hungarian/>)

A USC Soá Intézet nemzetközi szakértőképzési programján való részvételem után, a továbbképzés részeként „Holokauszt gyermekszemmel” – a holokauszt emléknap köré szerveződő, videointerjúkra épülő művészeti projektet dolgoztam ki, és valósítottam meg nyolcadik osztályos tanulók körében, integrálva a rajz-vizuális kultúra, a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyakat, kiegészítve történelmi, művelődéstörténeti és irodalmi ismeretekkel.

A projekt szerves részét képezték az általam kiválasztott videointerjú részletekre épülő forrásfeldolgozó órák. Emellett a projektmegvalósítás középpontjában a holokauszt témakörének vizuális nyelven történő feldolgozása, helytörténeti vonulatának

képzőművészeti megjelenítése áll. Célunk tanulói tevékenységek tervezése, melynek során ismeretszerzésre, összefüggések feltárására és megjelenítésére törekszünk. A megismerés fő forrásává a gyerekek tapasztalatszerzését (videointerjú részletek megtekintése, helytörténeti séta, idegenvezetés), tevékenységét (önálló adat- és forrásgyűjtés, projektdokumentálás), aktivitását (alkotómunka: szoborterv, kisplasztika, plakátterv) tesszük. Célunk, hogy olyan pedagógiai helyzeteket teremtsünk, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A projekt zárásaként a holokauszt magyarországi emléknapján helyi kiállítást szervezünk a tanulók alkotásaiból.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók szerepet kapjanak a saját fejlődésüket, fejlesztésüket érintő feladatokban, valamint azt, hogy a témával való foglalkozás, tárgyalkotás, produktum létrehozása és bemutatása a gyerekek egyéni, páros és csoportos tevékenysége legyen. A projekt fókuszában a képesség- és készségformálás, a NAT által elvárható kulcskompetenciák és szakterületi kompetenciák fejlesztése áll.

Jeneiné Novák Erzsébet

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Az alulteljesítő tehetségesek

diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, tehetséggondozás, kompenzáció

Évtizedek óta foglalkoztatja a szakembereket azoknak a gyerekeknek a problémája, akik ép, illetve magas intelligenciaszint mellett képtelenek eleget tenni az iskolai követelményeknek. Ezek a tanulók sokféle problémával küszködhetnek: beszédhibák, beszéd- illetve tanulási zavarok, magatartási és beilleszkedési problémák. Az említettek gyakran együttesen is előfordulhatnak egy-egy tanuló esetében.

A tanulási problémák az olvasás, írás és a matematika elsajátításának területén is egyre nagyobb számban jelennek meg. A pedagógusok találkoznak értelmes, kreatív, jól teljesítő diákokkal, akik vagy a helyesírás vagy az olvasás vagy a matematika, akár mindhárom területen nehezen sajátítják el az ismeretanyagot, lassabban alakulnak ki készségeik, képességeik a hasonló korcsoporthoz tartozó gyerekekhez viszonyítva.

Képesek megfelelő teljesítményt nyújtani, de tudomásul kell venni, hogy az információfeldolgozásuk eltérő, a holisztikus, egyidejű ingerekre koncentráció megközelítésben kiválóak, viszont az analitikus feldolgozásuk szintje gyenge.

Vizsgálatok bizonyítják, hogy a részképességzavarok, amelyek miatt az iskolai teljesítményeik elmaradnak az értelmi szint alapján elvárhatótól, gyakran kiemelkedő képességekkel is társulhatnak.

A tanulási zavarokkal küzdő tehetséges gyerekek esetében sajátos tanulási-tanítási igényeik figyelembevételével érhetünk el eredményeket. Azok az eljárások kerülnek előtérbe, amelyek a globális megközelítést támogatják, így képesek kompenzálni hiányosságukat.

Juhász M. Tünde

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Amiről a vizek mesélnek...

Fenntartható életmódtábor gyerekeknek

ivóvíz, fenntartható fejlődés, környezetvédelem, életmódtábor, pályázat

A ma emberének az egészséges, elegendő ivóvíz megteremtése és fenntartása a legnagyobb kihívás, ezért a kampány a víztakarékosságra és a tudatos vízhasználat elterjesztésére fókuszál.

A fenntartható életmód kampány keretében az Aktív Völgyesség Egyesület 5 napos, oktatóval egybekötött életmódtábort szervezett Izményben a Hegyhát Erdei Iskolában. E program környezeti nevelési részének kidolgozásában és megvalósításában vettem részt az elmúlt évben.

A képzés egy előző évi sikeres projekt, a „Cseppben a jövőnk” kampány folytatása, melynek mottója a kínai mondás: „Az ezer mérföldes utazás is egyetlen lépéssel kezdődik.” Ez tükrözi a projekt célját: minden apró cselekedet sokat jelent a jövő ivóvízhiányának megakadályozásáért.

Az oktatási intézmények tantervi struktúrája több ponton érinti ezeket az összefüggéseket, de a tananyag szárazsága vagy az interaktivitás kis mértéke miatt nem esik elég hangsúly sem a problémára, sem a környezetünket élhetőbbé tevő hétköznapi cselekedetekre. A célcsoport a 10-15 éves korosztály, mert úgy gondoltuk, hogy ők a legfogékonyabbak az információk, alternatívák elfogadására.

Az oktatás egy hete alatt a gyerekeknek nemcsak a tanórai elméleti ismeretei szilárdultak meg, hanem olyan fenntartható viselkedésmintákat sajátítottak el, amely jól beépülhetnek a mindennapi környezettudatos tevékenységek sorába. Ügyességi feladatok, a lakásban használt tárgyak interaktív bemutatója, kísérleti labor, játékos vízkvíz, vízkeménységmérés, vízlábnyszámítás és a „vízfüggöny” színpadi alkotó tevékenysége tette örök élménnyé a környezettudatos magatartási formák elsajátítását.

Az izményi életmódtábor 28 gyermekkel az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program LEADER pályázati forrásából valósult meg 1,5 millió forint értékben.

Előadásomban a sikeres projekt kulisszatitkairól szeretnék beszámolni, és ötleteket adni a környezettudatos életmód kialakításához tanórai és azon kívüli keretek között.

Katonáné Nemes Gyöngyi

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Sétálunk, sétálunk...

A tanulmányi séták kompetenciafejlesztő lehetőségei

játék, együttműködés, kreativitás, tudatosság, felelősség

Ne csak nézz, láss is! Ez mottója is lehetne a tanulmányi sétáknak, de a környezeti nevelés egyik legfontosabb technikájának ennél nagyobb szerepe van. Ösztönözni a tanulókat a természetes és épített környezetünk funkcionális megismerésére, az ok-okozati összefüggések megértésére, a károsító tényezők felismerésére, a közvetlen tapasztalatszerzésre, a környezeti tényezők megbecslésére és a környezettudatos

szemlélet kialakítására. Az irányító pedagógus feladata kompetenciafejlesztő módszerekkel segíteni a kíváncsiságon alapuló megismerési folyamatokat. Hogyan illenek a tanulmányi sétákhoz a drámajátékok, a kooperatív technikák, a különböző munkaformák? Hogyan kapcsolódnak a sétán tapasztalt élmények más tantárgyak anyagához?

Erre szeretnék választ adni előadásomban.

Keisz Ágoston

Eötvös Loránd Tudományegyetem Trefort Ágoston Gyakorlóiskola

A magyarérettségi elviselhetetlen könnyűsége

Gondolatok a magyarérettségi megújításának szükségéről és lehetőségeiről

érettségi, vizsgakövetelmények, javítókulcs, esszé, tanulás

Közel tíz év telt el a kétszintű érettségi bevezetése óta. A szakmában történt már kísérlet arra, hogy értékeljük a magyarérettségi tapasztalatait, ám igazán termékeny párbeszéd nem alakult ki. Előadásom fő célja az, hogy elősegítse a magyarérettségről folyó párbeszédet.

Kiinduló felvetésem az, hogy az érettséginek nem öncélú mérőeszközként, hanem igényes követelményeivel a tanulási folyamat irányítójaként kell(ene) funkcionálnia. Az érettségire való fölkészítés-fölkészülés végső célja – leszámítva talán a vizsgát közvetlenül megelőző „nagy hajrát” – véleményem szerint nem a sikeres vizsga, hanem az ezen fölkészülés során megszerzett készségek és tudás, amire építve természetesen a vizsga is sikeres. Az érettségi legfőbb értelmét tehát az iskolában zajló munkára kifejtett hatásában látom.

Előadásomban ebből kiindulva azt vizsgálom, hogy a magyarérettségi jelenlegi követelményrendszere, vizsgaleírása, emelt- és középszintű írásbeli és szóbeli feladatai mennyiben segítik a tanár és a diák munkáját abban, hogy a fölkészülés-fölkészítés értelmes, hasznos, a tanuló személyiségét erősítő és nem utolsósorban célravezető és eredményes munka legyen. Kitérek arra is, hogy a magyarérettségi jelenlegi rendje milyen hatással volt és van a tantárgy amúgy sürgető megújulásának folyamatára, valamint arról is szólok, hogy az elérhető javítókulcsok és dokumentumok alapján mennyiben tekinthető valóban országosan egységesnek a magyarérettségi értékelése.

Előadásomat alapvetően problémafelvetésnek szánom. Nem titkolom, hogy meglehetősen rossz véleményemmel vagyok a jelenlegi rendszerről. Tapasztalataim szerint kritikus véleményemmel nem vagyok egyedül. Reményeim szerint a magyartanárok körében megindítható lehet egy olyan párbeszéd, amely végső célként a rendszer újragondolását tűzheti ki célul. Előadásom végén ezen cél érdekében a rendszer bizonyos elemeinek, főként az esszéfeladatok értékelésének megújításával kapcsolatban bocsátok közszemlére néhány javaslatot.

Kis Klára

Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolája

Színjátszás idegen nyelven; német nyelvtanítás 6 éves kortól

Német nyelvű előadások az általános iskolában; német nyelvű előkészítő már az első osztálytól kezdve

német nyelv oktatása, színjátszás, játék, drámapedagógiai módszerek, kommunikációs készségek

Talán sosem volt olyan fontos szerepe az idegennyelv-tanulásnak, mint mai világunkban. Valamint sosem szorult annyira háttérbe a játék, az egymással való foglalkozás, mint manapság. Bár jelen életünk elvárja az emberektől a kiváló kommunikatív képességet, a jó fellépést, a kreativitást és a fantáziát a munkavégzés során, mégsem adunk elegendő lehetőséget az iskolában a gyerekeknek ezen tulajdonságok megszerzésére és gyakorlására.

E két területet azonban együtt is lehet fejleszteni. Iskolánkban, a Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolájában 1998 óta működik német-magyar nyelvű gyerekszínpad, immáron alsó és felső tagozódással, ahol klasszikus és közösen létrehozott műveket mutatunk be mindkét nyelven. Ennek létjogosultságát és eredményességét mi sem bizonyíthatja jobban, mint a versenyeken elért szinte csak első helyezéseink.

Ezen sikereken felbuzdulva még korábbra tettük iskolánkban a német nyelvtanítást, és a kis elsősök német nyelvi előkészítő foglalkozásait (heti 2x25 perc) már az iskolába lépés első hetére helyeztük. A kizárólag kommunikatív módszert felhasználó félórakon tankönyv és füzet használata nélkül, a német nyelv zeneiségét kihasználó ritmusgyakorlatokkal, dalokkal, versekkel, rengeteg dramatikus játékkal fejlesztjük az ezen életkorban még fantasztikusan fogékony gyerekek nyelvi, sőt idegennyelvi kommunikációs képességét. Az eredmény máris önmagáért beszél, a kicsik a foglalkozás után is folytatják egymás között a német beszélgetést.

Így remélhetjük, hogy nemcsak a beszéd- és kifejezőképességük (magyar és idegen nyelven), de játékos kedvük, s az összes velejáráó előnyös készségük is sokkal fejlettebb szintre emelkedik majd, mint az ebben a projektben nem résztvevő társaiké.

Klencsár Dezső

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

Egyenesek és görbék. A folyosó új értelmezése

Alternatívák a testnevelésórákon

folyosó, módszertan, testnevelés, fantázia, kreativitás

Mottó: „Mivel sokfélék vagyunk, számtalan megoldás létezik. Ki-ki eldöntheti, hogy melyik utat választja, de azt felelősséggel kell végigcsinálnia. A képzeletnek, a fantáziának semmi sem szab határt, kreatívnak kell lenni!”(K.D. testnevelő)

A mindennapos testnevelés bevezetése komoly kihívást jelent az olyan iskoláknak, ahol nincs vagy kevés testnevelésre alkalmas terem áll rendelkezésre. Szeretnék egy olyan lehetőséget bemutatni, amit iskolánkban, a PTE 1. Számú Gyakorló Általános Iskolában már minden testnevelő alkalmaz, illetve az egyetem testnevelés szakos hallgatóinak is tanítunk. Módszerünket továbbképzéseken már többször bemutattuk az érdeklődő kollégáknak.

Testnevelésóra a folyosón!

Hogyan lehet folyosón atlétikát, labdarúgást, tornát (szekrényugrást, talajelemeket, gerendát stb.) oktatni, tanítani? Milyen új módszereket, eljárásokat lehet és kell alkalmazni az óra szervezésénél? Milyen ötletre van szükség a ki- és bepakolásnál? Jelent-e új veszélyeket az új helyszín?

Milyen módon építhetünk kondicionális, koordinációs képességeket fejlesztő akadálypályákat?

12 éve veszem kamerára a testnevelésóráimat, különös tekintettel a folyosón alkalmazható módszereket, feldolgozható anyagokat. Előadásomban ezekből szeretnék bemutatni, video-felvétellel illusztrálni néhány jól használható lehetőséget a fent említett területek köréből.

Kovácsné Jendrek Anikó – Ordasiné Király Csilla

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Angolosok református szívvel

Református szemlélet érvényesítése nyelvi órákon és tanórán kívül

református szellemiség, tanórai és órán kívüli tevékenység, készségfejlesztés, motiváció, nevelés

Egy idegen nyelv tanárának lenni számos külön feladatot ró a pedagógusra, hiszen a nyelvoktatás során számos kapcsolódási pontot találunk egyéb tantárgyakkal. Igyekszünk megragadni ezeket az alkalmakat, hogy tanulóinkkal ne csak a szorosan vett tananyagot sajátítsuk el, hanem egyéb ismereteiket is bővítsük, legyen ez történelem, országismeret, természetismeret, egészséges életmód, és még sorolhatnánk. Az új kerettantervek hangsúlyt fektetnek a tantárgyak közötti kapcsolódási pontok kihasználására az oktatási-nevelési folyamat során. Református iskola pedagógusaként elkerülhetetlen kapcsolódási pont a református hit és ismeretek megjelenése a nyelvi órákon is. Reformátusként az is célunk tehát, hogy építsünk a gyerekek korábban megszerzett vallási ismereteire, esetleg bővítsük azokat és erősítsük vallási elkötelezettségüket. Előadásunkban bemutatjuk, hogyan valósul meg a hármas integráció a nyelvoktatás során:

- alapfeladatként az idegen nyelv elsajátítása,
- kiegészítő feladatként a célnyelv vallási kultúrájának (szokásaik, ünnepeik) bemutatása,
- valamint a református szellemiség erősítése.

Gyakorlati példákat, ötleteket próbálunk adni, hogyan teljesül ez a hármas integráció, hogyan csempésszük be a református szellemiséget a nyelvi órákba és a tanórán kívüli nyelvi rendezvényeinkbe.

Kozsahubáné Tóth Ildikó – Varga Ágnes

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

Versenyezzünk másképp!

verseny, játék, dráma, kreativitás, kooperáció

Versenyezni és játszani minden gyermek szeret. Erre a tapasztalatra alapoztuk azt a komplex angol nyelvi versenyt, amelyet munkaközösségünk hozott létre, és valósít meg évről évre.

Ennek a versenynek a célja nem elsősorban egy rangsor felállítása, hanem a játék, élményszerzés, nyelvgyakorlás olyan versenyszerű formában, melyben nemcsak a résztvevők, hanem a szervezők és a segítők is jól érzik magukat. Célunk az volt, hogy a felkészülés és a játékos verseny során a diákok felszabadulttá váljanak, csökkenjenek nyelvi gátlásaik, sikerélményeik pedig motiválóan hassanak további nyelvtanulásukra. Ennek érdekében maga a verseny teljes mértékben szóbeli, kommunikatív képességeket gyakorló feladatokból áll, melyben ugyanakkor megjelennek a dráma és szerepjáték elemei és a hallás utáni szövegértés is.

A verseny komplexitása abban áll, hogy a pár hónapos felkészülés során a gyerekeknek lehetőségük nyílik tehetségük megmutatására – nemcsak nyelvi területen –, kreativitásuk kibontakoztatására, valamint szociális kompetenciájuk fejlesztésére. A csapattagoknak szorososan együtt kell működniük egymással, a versenybe bevont segítő gyerekek pedig részesei lehetnek egy tanárokat, diákokat átfogó munkafolyamatnak, melyben mindenkinek fontos szerep jut a verseny megvalósításának sikerében.

Előadásunkban a verseny létrejöttének körülményeit, az előkészületeket, a verseny megvalósítását és három év tapasztalatait mutatjuk be.

Kukk Ibolya

Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolája

Kötelező irodalom a XXI. században

Berg Judit Rumini című könyvének feldolgozása

kötelezők, szemléletváltás, élményszerűség, projekt, képességfejlesztés

Szülők, tanítók, tanárok, a tágabb közvélemény vissza-visszatérő kérdése, hogy mi legyen a kötelező olvasmány az iskolában. A média, a számítógép, az internet alapvetően átformálta az emberek és a gyerekek olvasáshoz való viszonyát. Megváltoztak olvasási szokásaink is. A szépirodalom mellett az olvasnivalók óriási választéka kínálkozik. Mindeközben egyre több fiatal küzd olvasási, szövegértési nehézségekkel, melyek akadályozzák a tanulást, és komoly hátrányt jelentenek az élet és a munka különböző területein.

Az új NAT kiemelt célként jelöli meg az olvasóvá nevelést, ezt azonban nehezíti a kötelező művek listája. Ezekről a könyvekről, még szakmai berkekben is, egyre inkább az a vélemény, hogy bár remekművekről van szó, a legtöbbször elavult, nem életszerű, értékrendje, szokásai, tárgyi világa teljesen idegen a mai kor diákjai számára. A hagyományos kötelező olvasmányok nyelve bár igényes, gyakran régiesek, mondatszerkezetük bonyolult, mely inkább elveszi, mintsem meghozza a kicsik kedvét az olvasáshoz.

A NAT egyik pozitívuma, hogy minden korosztálynál javasol néhány kortárs művet elolvasásra. Egy mai mű jobban befogadható a gyerekek számára nyelve, problémafelvetése miatt, ami nem jelenti azt, hogy el kellene felejtetni a klasszikusokat. A

kortárs művekben az események és a szereplők árnyaltabbá és kérdőjelessé válnak. A történetekre jellemző, hogy a kaland, a cselekmény nagyobb hangsúlyt kap.

Előadásomban azt szeretném bemutatni, hogyan dolgoztuk fel a tanulókkal közösen Berg Judit Rumini című könyvét, hogyan tettük élményszerűvé az olvasást, milyen technikákat alkalmaztam a történet interpretálására, hogyan fejlesztettem ezáltal a tanulók szókincsét, fantáziáját, milyen szociális, kommunikációs és egyéb kompetenciákat fejlesztettem, és hogyan valósult meg a tantárgyak közötti integráció.

Lakatos Marianna

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

A hit és a mai gyermek

Avagy miért érdemes gyermekeinket hittel hitre nevelni?

A szülők a lehető legjobbat akarják gyermekeiknek felnevelésük során, nemes céljuk, hogy olyan értékeket kínáljanak nekik, amely segíti őket az érett felnőtté válásban. Minden jóról gondoskodni akarnak ez idő alatt számukra, amit akkor a legjobbnak tartanak a jövőt tekintve.

Teljesítménykényszerként nehezedik a fiatal szülőkre, hogy gyermekeiknek csak úgy biztosíthatnak majdan egy társadalmilag elismert és anyagilag is rendezett pozíciót, ha már óvodás korban sokoldalú tevékenységgel terhelik meg gyermekeiket. Mindez vitathatatlanul érdemes, hiszen a gyermek tehetségének kibontakoztatása a szülők felelőssége, míg öröm- és boldogságérzet társul hozzá. A boldogság után nagyon sokféleképpen vágyakozhatunk, a kérdés az, honnan és miért ered. A vágyunk azon a reményen alapul, hogy több van annál, amit az anyagi világban elérhetünk, megtapasztalhatunk. Az emberi élet méltóságát és értékét nem lehet pusztán teljesítményelvű értékeléssel mérni.

Mindenki abban bízik, hogy élete boldog lesz, és jó véget fog érni. Hite mindenkinek van, a tagadás is egyfajta hit. Azonban sok szülő szeretne gyermekének életszerű, érdekes vallásos nevelést biztosítani. Hogyan tegye meg ehhez az első lépéseket, ha ő is olyan gyermekkori tapasztalatokkal rendelkezik, amely elidegeníti saját vallásának gyakorlásától?

Másik kérdésként merül fel, mennyire fogadja el a mai magyar társadalom a vallásos gyermeket? Ha az elfogadás tudomásulvételt jelent, akkor a társadalom nagyobb része már megszokta az iskolákban a fakultatív vallásos nevelést.

Az elfogadók között azonban csak kevesen vannak, akik ezt hasznos nevelési módszernek tartják. Jobb esetben „nem káros vagy fölösleges időtöltésként” vélekednek erről. Sokan vannak, akik szerint ódivatúan butítják a vallással a gyermeket. A vallásos nevelés azonban még nem hitre nevelés...

Ehhez és hasonló kérdésekre kaphatnak választ az előadás során, akik gyermekük vallásos nevelését az életre nevelés fontos területének tekintik.

Lakosné Makár Erika

Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Az életed több, mint egy játék

Biztonságos internet

biztonság, zaklatás, áldozat, biztonságos jelszó, adatvédelem

A biztonságos internet legfontosabb pilléreire hívjuk fel a figyelmet, mindazokra a veszélyforrásokra, amik ma veszélyt jelentenek a gyerekekre és a felnőttekre egyaránt.

Gondoltuk volna, hogy naponta 1,5 millió ember esik csalás vagy zaklatás áldozatául az interneten? Ez éves szinten meghaladja a félmilliárd ember érintettségét. A veszély nem csupán a tapasztalatlan gyermekeket érinti. Bárki, bármikor áldozatául eshet zaklatásnak, kiberbűnözésnek.

Előadásomban bemutatom a Safer Internet oktatási programját, valamint trénerként szerzett tapasztalataimat osztom meg a hallgatósággal.

Légrádiné Kóházi Timea

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

A gyakorlati képzés és a gyakorlóiskolák szerepe

A gyakorlati képzés és a gyakorlóiskolák szerepe az átalakuló tanárképzésben

A gyakorlóiskolák eddigi tevékenységükkel bizonyították, hogy a pedagógusképzésnek fontos és meghatározó színterei, az ott szerzett pedagógiai szemlélet, tapasztalatok, rutinok nagyon sok, addig kételkedő hallgatót nyertek meg, töltöttek fel egészséges önbizalommal, hittel, gyermek- és szakmaszeretettel.

A pedagógiai, pszichológiai és gyakorlati feladatok szempontjából a kettéváló tanárképzésnek is egységesnek kell maradnia. A fentiekből adódóan az osztatlan képzés első félévétől folyamatos gyakorlóiskolai tevékenységek szerves láncolatát kell a képzésbe integrálni.

Lévai Attila

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

Harry Potter

Miért ne volna valóságos?

valóság, fikció, etika, társadalom, kultúra

Onder Csaba Harry Potter: Miért ne volna valóságos? c. tanulmányával foglalkozván témám annak bemutatása, hogyan jeleníti meg J. K. Rowling Harry Potter és a bölcsek köve c. regényében a valóság problémáját, abból a tételből kiindulva, hogy a valóság önmagában megismerhetetlen, sok-sok elbeszélésből adódik össze, és ezek közül válogatva mi döntjük el, hogy mit fogadunk el igaznak, tényszerűnek, és mit nem, s ebből alkotjuk meg a magunk valóságát.

A fent említett cikk szerint a különös, bizarr, abszurd dolgok azok, amelyek valóságstapasztalatunkat formálják. A racionálisan nem magyarázhatót kitalációnak, mesének magyarázzuk, pedig ezek sem tagadják a valóság összetettségét.

Szűkebb értelemben azokat az irodalmi műveket, illetve műveknek azokat az elemeit tekintjük fikciónak, amelyek az írói fantázia termékei. A művekben mindig valószerű és fikciós elemek keverednek, de ezek aránya az egyes alkotóknál nagyfokú eltéréseket mutathat.

Hogyan beszélnek Roxfortról? Hogyan hallgatnak róla? A regény nem állítja magáról, hogy mese lenne, arról értesít, hogy Roxfort világa valóságos, miközben a Mágiaügyi Minisztérium úgy tünteti el maga után a nyomokat, hogy azokat merő képzeletbeliként ábrázolja.

A regény feldolgozásához olyan feladatokat szerkesztettem, amelyek különböző társadalmi, szociális, kulturális és etikai kérdéseket érintenek, vizsgálnak. Céлом, hogy ezek megbeszélése után a tanulók képesek legyenek véleményt alkotni arról, hogy a regényben megjelenő helyszínek, szereplők, események közül mit tekintenek valós, ill. mesei elemnek. Tapasztalják meg, hogy a regény nem marad meg a mese határain belül.

A feladatok megoldása során a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciáik fejlődésében egyaránt bízom. Olyan feladattípusokkal dolgozom, amelyekkel az országos kompetenciamérések során is találkozhatnak a tanulók, így a teljes anyag az értő olvasás fejlesztésének szolgálatában áll.

Liskáné Svecz Andrea

Eötvös József Főiskola Gyakorló Általános Iskolája

„Benned a Cél és nálad a Kulcs” – kompetenciaalapú számonkérés az ének-zene órákon

A számonkérés, mint érdekes feladat, kreativitásra sarkalló tevékenység, örömforrás, önkifejezés

Felelés, dolgozat, témazáró, röpdolgozat – nem igazán hízelgő fogalmak az iskolapadot koptató diákságnak. Egy kis óraszámú tantárgy esetében – ilyen az énekóra is – még az idővel is sakkozni kell, hogy elegendő jegyet kapjanak a tanulók a reális értékeléshez. Ez az a tanítási óra, amire a szülő is ritkán kíváncsi, amolyan mostohagyermek a tantárgyak sorában. Pontosan ezért is kell, hogy a tudás ellenőrzése inkább élmény legyen, s a közben megszerzett „minden tapasztalat boltív, melyre építeni lehet”.

Előadásomban szeretnék már kipróbált és jól bevált példákat mutatni arra, hogyan lehet a számonkérés érdekes feladat, kreativitásra sarkalló tevékenység vagy akár örömforrás, önkifejezés is. Hiszem és vallom, amit Arany János is: „Kedvet és hevet a munka ad”. Úgy igyekszem, hogy tanítványaim felfedezzék magukban a Cél, megtalálják hozzá a Kulcsot, én csak az eszközt adom! Azért, hogy érezzék, és bátran mondhassák magukról: „Nagyobb és jobb vagyok, mint gondoltam”.

Lőrinczi Adrien – Sulyok Andrea

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

A kutya különös esete az éjszakában

Az olvasás szerepe a nyelvtanításban

Előadásunk célja, hogy bemutassuk milyen pozitív motiváló ereje van az olvasásnak idegen nyelven. Természetesen ez igaz minden nyelvi szintre és minden korosztályra. Csak a megfelelő könyvet kell megtalálni. Mark Haddon A kutya különös esete az éjszakában című könyvét haladó (B1-B2) szintű diákoknak ajánljuk, velük olvassuk. Ezen a művön keresztül szeretnénk bemutatni, hogy milyen változatos feladatok, technikák tehetik érdekessé egy regény feldolgozását. A feladatok egy részét magunk találtuk ki, másik részéhez az interneten található anyagokból csemegéztünk. Hagyományos és nagyon kreatív feladatok váltakoznak, segítségül hívtuk a legmodernebb web2-es alkalmazásokat, amelyek nagyon népszerűek a diákok körében. Természetesen ötleteink egy része bármilyen olvasmányra mobilizálható, így bízunk benne, hogy előadásunk hozzájárul a jó gyakorlat terjesztéséhez.

Márföldiné Béres Zsuzsanna

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Tapasztaláson alapuló, megújult fizikaoktatás

Természettudomány az EKF Gyakorlóiskolában

tehetség, fizika, tanulókísérlet, nemzetközi kapcsolatok, integráció

3.1.3-10/2-2010-0010 „Természettudományos tartalmak oktatása korszerű infrastruktúrával, hálózatos együttműködésben az észak-magyarországi régióban”

Ez a program a korszerű természettudományos oktatás feltételrendszerének megteremtését tűzte ki célul. Főbb tevékenységei között szerepelt egy korszerű labor és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra létrehozása iskolánkban, eszközök beszerzése, humán erőforrás kialakítása és továbbképzése, valamint tantárgyi segédletek kidolgozása.

A megújult környezet diákjaink számára lehetőséget nyújt a természettudományos ismeretek és kompetenciák hatékonyabb elsajátítására. Az ismeretszerzés a laborfoglalkozásokon tapasztalatszerzésen alapul, melyet korszerű IKT-eszközök napi használatával igyekszünk kiegészíteni. Az elmúlt időszakban számtalan, a természettudományokhoz kapcsolódó pályázatban, versenyen vettek részt diákjaink. Ezek között első helyen szerepelnek házi versenyek, melyeket fizika, kémia, biológia valamint földrajz tantárgyakból egyaránt megrendeztünk. Iskolánk tanulói 4 filmmel képviselték magukat a Fáy András Alapítvány által meghirdetett tudomány vizualizációs versenyen, ahol országos első helyen végeztek. Jelenleg részt veszünk egy európai uniós fotópályázatban, ahol Nők a tudományban, Mit jelent neked a tudomány témakörben saját készítésű fotóval versenyeznek diákjaink. Nemzetközi vonatkozású projektünk a Let's Click, ahol portugál, észt, lengyel, litván és magyar gyerekek bevonásával hónapról hónapra webkvíz kitöltésével igyekszünk a természettudományokat népszerűsíteni. A pályázat során mind az öt országban látogatást tesznek a pályázatban részt vevő gyerekek. Az iskolánkba érkező diákoknak sok egyéb program mellett laboratóriumi foglalkozást szervezünk angol nyelven, melyen radioaktivással kapcsolatos méréseket fognak elvégezni.

Az előadásomban a versenyek, valamint pályázatok során elkészült pályamunkák segítségével szeretném bemutatni az iskolánkban folyó, tapasztaláson alapuló, megújult fizikaoktatásunkat.

Mészáros Tibor

Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

Film és történelem

Politika és filmművészet viszonya a Metropolis című film alapján

weimari köztársaság, német expresszionizmus, Metropolis, antikapitalizmus, szervezett kapitalizmus

Az előadás témája a politika és a filmművészet szoros kapcsolatának bemutatása. Történelmi filmeket sokat ismerünk, és használunk is az oktatásban szemléltetésre, viszont külön kategóriát képviselnek a politikáló filmek. Közismert példái a kommunista korszak (pl. szovjet és magyar művei: traktoros musicalek, szabotázsfilmek, termelési filmek, stb.) vagy a náci rendszer művei (heimat-filmek, hegymászó-filmek, ellenség-filmek, stb.).

A keretek szűkössége miatt nem lehetséges általános elemzést nyújtani a témában, ezért egy kevésbé ismert és vizsgált kérdésre szűkítem az előadásom: előfordulnak-e a műfaji filmekben nyílt és bújtatott politikai tartalmak és üzenetek? A főként szórakoztatást megcélzó zsánerfilmekkel kapcsolatban a legritkább esetben merül fel a politikai üzenet gyanúja, pedig a zsáner (műfaj) mindig valamilyen korabeli jelenségre adott válasz, amely a játékfilm felszíni cselekménye miatt rejtve marad. Tükör és maszk.

A kiválasztott film Fritz Lang Metropolis című 1927-es szuperprodukciója. Műfajilag leginkább a sci-fi kategóriáját emlegetik vele kapcsolatban, de a műfaji keveredés példajaként is ismert. Stílusában visszaköszönnek a német expresszionizmus jól ismert jegyei. A filmben direkt kapitalizmus kritikát is kimutatok (Moloch-jelenet), de a legfontosabb és egyben jól elrejtett politikai üzenet a film fináléja, amely valójában egy a korban Rudolf Hilferding szociáldemokrata közgazdász által megfogalmazott tétel („szervezett kapitalizmus elmélete”) megfilmesítése.

A példa a történelem és a mozgókép- és médiaismeret oktatásában is hasznosítható.

Magasi András

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Hiszem, ha látom!

A magyar könnyűzene megjelenése a filmekben (1945-1975)

operett, beat, politika, tiltott, engedélyezett

Előadásomban a magyar könnyűzene története 1945 és 1975 közötti szakaszának a magyar filmekben történő megjelenését használom fel a kor fiataljai életének bemutatására

A korszak muzsikusaiknak egyik problémája, hogy műveik előadását a hatalom korlátozta. Ez a mai diákok számára elképzelhetetlen, így az iskolai történelemtanítás feladata ennek megértetése az audiovizuális generációval.

Az 1945 utáni években újjáéledt a két világháború közötti időszak zenei világa, de a kommunista diktatúra kiépítésével a zenei élet irányítását is átvette a párt. Ekkor központilag előírt irányelvek alapján születtek, születhettek zenék, dalok. A tömegdalokat, a népdalokat és az operetteket támogatták. Mindent, aminek nincs köze a

nyugati világban hódító muzsikához, a dzsesszhez. Természetesen a korszakban népszerű zenés filmekben is ez jelent meg.

Az Állami Áruház című 1952-es filmben az áruház eladói és vezetői munka után vidáman töltik együtt az időt egy Duna-parti csónakházban, de a film szerelmespárja együtt örül egy operettbe illő duettel annak, hogy a munkásoknak szépül az esti fényekben ragyogó Budapest. A 2x2 néha 5 című népszerű filmben (1954) Zenthe Ferenc magyar hangjaként a korszak népszerű táncdaléneke, Vámosi János hangja búgja operettszerű slágerét.

A hatvanas évek második felében aztán az addigra a tiltottból túrtté vált beatzene és előadói is megjelennek a filmvászonon. Elsőként az 1967-ben készült Ezek a fiatalok című játékfilmben, majd az Extázis 7-től 10-ig című dokumentumfilm már a beat jelenséget kutatja. A Szép lányok, ne sírjatok! című Mészáros Márta alkotásban szereplő zenekarok kiválasztásába azonban már a politika is beleszólt (1970).

1971-től a Központi Bizottság újból támadást indít a fiatalok zenéje ellen. Az 1975-ös Kenguruban azonban már ismét megszólalhatnak a kor népszerű beatzenekarai.

A 70-es évek közepétől már az állami (párt) vezetők is egyre inkább üzletet látnak a könnyűzenében, így a fiatalok zenéje egyre nagyobb teret nyer.

Molnár Csilla

Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Színházi nevelési tevékenység az iskolában

színház, élmény, drámapedagógia, élményszerű tanulás

A Kaposvári Egyetem gyakorló iskolájában az általános iskolai és a gimnáziumi tagozaton is fontos feladatnak tartjuk, hogy minél több tanítványunk részesüljön színházi élményben. Az előadásokhoz kapcsolódó drámapedagógiai foglalkozások segítik a befogadás folyamatát, lehetőséget adnak a felmerülő kérdések megbeszélésére, megvitatására, további kérdések megfogalmazására, így a színházi előadás nyújtotta élmény kiegészül az élményszerű tanulással. Előadásom a színházi nevelés iskolai lehetőségeit, és a már megvalósult programokat mutatja be.

Nagyné Mussó Judit

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Idegennyelv-oktatás egy nyelvi verseny tükrében

Mi várható még el egy franciatanártól?

első idegen nyelv, hagyomány, „Jó gyakorlat”, tehetséggondozás, tanórán kívüli tevékenység

Az idegennyelv-tudás szerepe és jelentősége vitathatatlan. 2012 decemberében megjelent A nemzeti idegennyelv-oktatás fejlesztésének stratégiája az általános iskolától a diplomáig c. Fehér könyv. A tanulmány célja, hogy bemutassa a magyarországi idegennyelv-oktatás jelenlegi helyzetét. Rámutat a problémákra, kijelöli a fejlesztendő területeket, és meghatározza a nyelvoktatás fő irányait. Sajnálatos tény, hogy a legfrissebb, 2012-es Eurobarometer felmérés szerint Magyarország a 27 EU-tagállam

közül az utolsó helyen áll a lakosok idegennyelv-tudását illetően. Ezen tudás megszerzésének elsődleges terepe a közoktatás. Elengedhetetlen a nyelvtanulást támogató környezet megteremtése, ahol a diákok a tanórán kívül is találkoznak a tanult idegen nyelvvel (pl. nyelvi verseny). Itt szabadabban, életszerűbb szituációkban tudják használni a nyelvet. Öröndetes, hogy a tanulmány szerint a kitűzött célokat a rendelkezésre álló források átgondolt felhasználásával, a „Jó gyakorlatok” megtartásával kívánják elérni. Meghatározzák az első és második idegen nyelvként választható nyelvek körét, és a választott nyelvek oktatásának kezdetét, de a szükséges feltételek megléte esetén az általános iskola 1. osztályában is elkezdhető a nyelvoktatás.

A 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelettel ellentétben az angol és német nyelv mellett a francia nyelvet is az első választható nyelvek közé sorolták a hónapokig húzódó szakmai és diplomáciai nyomás hatására. A Magyar Közlöny 2013. március 8-i számában megjelent rendeletmódosítás értelmében első idegen nyelv az angol, német, francia, továbbá a kínai lehet.

Előadásomban egyrészt „Jó gyakorlatokat” szeretnék bemutatni, érzékeltetve, hogy a közoktatásban francia nyelvet tanító pedagógusok milyen szerteágazó munkát végeznek tanórán kívül is, másrészt egy országos tehetséggondozó tanulmányi verseny bemutatására vállalkozom. Mindezt úgy szeretném tenni, hogy közben az aktuális idegennyelv-oktatási stratégia és a kényszerítő körülmények is körvonalazódjanak.

Nyirő Gizella

Pécsi Tudományegyetem Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola

Nemzetiségi mesehét helyett

Egy tanév a nemzetiségi sokszínűség jegyében

Egyre többet olvasunk, hallunk a toleranciáról, a másság megértéséről, elfogadásáról, a diszkriminációról főlegvallási, világnézeti, etnikai, nemzeti, nemzetiségi hovatartozás vagy akár a politikai nézetek tekintetében is.

Az iskolai oktatás folyamatában több tantárgyban is lehetőség nyílik ezekkel kapcsolatos helyzetek megbeszélésére, nézetek, vélemények alakítására. Úgy gondolom, az órai keretknél sokkal hatásosabb egy jól szervezett szabadidős program, egy könyvtári projekt, egy rendhagyó könyvtári óra, amely sajátos hangulatával, újszerűségével, módszerbeli másságával képes tanítani, figyelmeztetni, példát mutatni, élményt nyújtani. Ezért is lett egy témahéttől egész tanévet kitöltő utazás a Pécssett, Baranyában élő nemzetiségek megismerésére életük, szokásaik, kultúrájuk, vallásuk, közös történelmi harcaink, legendáink körül. Volt mesehét, beszélgetés, kamarazenélés, táncház, filmvetítés, templom, imaház látogatás...

Mindez színes fotókkal kísért előadásban októberben.

Oszoli Dénesné

Pécsi Tudományegyetem 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola

Hogyan nyaralt Háry János a Balatonnál?

- avagy egy kórustábor mindennapjai

tábor, zene, kórus, komplex művészetek, nyaralás

Egy hét a Balatonnál, Kodály Hány János című daljátéka köré felépítve a programokat. Egy tábor mindennapjait hogyan szövi át az obsitos katona története úgy, hogy vidáman teljenek a próbák, a díszletkészítés, a tánctanulás? Hogy zajlik egy zenei akadályverseny? Milyen hangszerek állíthatók elő a „semmiből”? Mindössze egy hét alatt hogyan lehet egy daljátékot színre vinni úgy, hogy táborzáráskor a szülőknek elő lehessen majd adni? Kórustáborunk olyan tábor, ahol a festészet, zene, tánc, dráma komplex módon van jelen. Előadásomban ezeket a folyamatokat mutatom be, illusztrálom példákkal, képekkel, ötletekkel.

Kórusban énekelni örömteli dolog. Jó a közösség, oldottabb a hangulat a próbákon, mint egy tanórai menetben. Kórusba azok jelentkeznek, akik szeretnek énekelni. Iskolánkban a Kicsinyek Kórusába alsó tagozatos gyerekek járnak, több osztály tanulói próbálnak együtt hétről-hétre. Akkor szól jól a kórus, ha nemcsak együtt éneklő gyerekek alkotják, hanem igazi közösséggé is formálódik a csapat. A szereplések utáni sütizések erre kevés időt szolgáltatnak. Ezért is született meg a kórustábor ötlete.

Pálné Szili Henrietta

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

Kooperatív tanulási technikák a szófajok világában

kooperatív módszerek, szófajok, élményközpontú tanulás, koordinátor, motiváció

Az előadásomban szeretném gyakorlati példákkal bemutatni, miért is jó kooperatív tanulási technikákkal dolgozni. A nyelvtanóráimon használt gyakorlatsorozattal szeretném bemutatni, hogyan alkalmazhatók a kooperatív tanulási technikák a szófajok feldolgozásánál.

Szeretném megmutatni, hogyan segíthetik egymást a gyerekek a szófajok elsajátításánál, és hogyan tudják elmélyíteni tudásukat.

Mindenki felelős a saját munkájáért, együtt dolgoznak, ha szükséges, segítik egymást. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van.

A gyerekek motiváltabbak lesznek, hisz tevékenyen részt vesznek a feladatokban, a játékos gyakorlatok során elmélyítenek szófajtani fogalmakat, besorolásokat és helyesírási tudnivalókat.

A gyakorlatok során a gyerekek megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket. A kooperatív tanulás feltétele a nyitott, elfogadó, toleráns pedagógiai attitűd.

A tanári szerep megváltozik a hagyományos ismeretközlő szerep helyett, segítőként, támogatóként vesz részt a csoportok munkájában, másrészt koordinálja azt.

A kooperatív módszerek alkalmazása nagyon sok felkészülést, előkészítést, odafigyelést és kreativitást igényel, de előadásomban szeretném bemutatni, hogy megtérül a sok befektetett energia.

Pap Zoltán

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Algoritmikus gondolkodás kialakítása „titokban”, játékosan

interaktív, programozás, scratch, logó, algoritmizálás

A mai gyerekek nagy részét az előadásszerű, elméleti (frontális) órákkal nem lehet lekötni. A hagyományos, „régibb” kezdőknek ajánlott karakteres programozási nyelvek a tanulók nagyon kis részét kötik le 5 percnél tovább. Ezen problémát próbáljuk megoldani, áthidalni a különféle interaktív programozási nyelvek kipróbálásával, amik segítségével az algoritmizálást, mint „játékot”, mint „interakciót”, mint „meseírást” próbáljuk elsűtni a gyerekeknek korosztályuknak megfelelően, és titokban tanítani őket a játékok készítése közben. De a Sulinetes informatikai levelezőlistán más kollégák középiskolai tapasztalatai is ezt támasztják alá. Konzol módban meg sem próbálják a programnyelveket alkalmazni. Minden programot „Visual” módban kattintgatnak, húzogatnak. Mások ide elég közel :) a ROBOTIKÁVAL hidalgják át elég jól ezt a problémát. A ROBOTIKA az az ága ennek a területnek, ami korosztálytól független. Tapasztalataim szerint még főiskolai hallgatók is rá tudnak kattanni a témára.

Pelbárt Zoltánné

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Tehetség gondozás az Eszterházy Gyakorlóban

tehetségfelismerés, lehetőségek, tehetségfejlesztés, sokszínűség, eredmények

„Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”(Harsányi István)

A tehetség modellek: Renzulli három körös modellje (átlagon felüli képességek, motiváció, kreativitás), melyet Mönks fejlesztett tovább a környezeti tényezőket helyezve köré, s ezt egészítette ki Czeizel Endre a sors faktorrall.

Az átlagon felüli képességek, adottságok, készségek, amelyek különböző területeken nyilvánulhatnak meg. A motiváció nem más, mint kíváncsiság, érdeklődés.

A tehetség gondozás célja: a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése, egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése, olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést. A tehetség gondozás fontos részét képezik a kiegészítő tevékenységek, melyeknek közvetlenül nincs köze a tehetségfejlesztéshez, de a gyermek feltöltődését szolgálják.

A gyakorlóiskola lehetőségei a tehetségfejlesztés területén: tagozatos csoportok indítása, szakkörök egyéni és pályázati keretből, sportkörök, AMI.

Mit várnak a tehetséges gyerekek az iskolától, illetve a tanártól?

Elég időt elmélyülésre, megtervezésben való részvételt. Nyitott, melegszívű, függetlenül gondolkozó tanárokat. A jó tanárnak legyen humorérzéke, tartsa tiszteletben a gyerek érzéseit, véleményét, gondolatait, szeresse szakterületét, tudjon lelkesedni, merjen egyéni bánásmódot alkalmazni, megfelelő klímát alakítson ki, és segítsen eligazodni a világban.

Priskinné Rizner Erika

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Kreatív történelem

Egy új országos történelemverseny

kreatív, történelem, csapatverseny, ipari forradalom, alkotás

A verseny évente kerül megrendezésre, és minden kiírás során egy-egy, a történelem-érettségig jellemzően előforduló, hangsúlyos témát kíván feldolgozni. A felkészülés során a vetélkedő résztvevői nem csupán intenzívebb és komplexebb tudást szereznek a kitűzött témakörrel kapcsolatban, de a feladatok elkészítése révén a múlthoz fűződő kapcsolatuk is jelentősen átalakul, személyesebbé válik.

A verseny célja, hogy a tanulók az érdekes és a kreativitásukra építő feladatok megoldásával tegyék élővé az iskolai keretek között elsajátított tananyagot. Továbbá képessé tegyük a diákokat az önálló ismeretszerzésre, a releváns szakirodalmak felkutatására, illetve az áttekintett források szintetizálására, az ismeretek gyakorlati alkalmazására. A csapatmunka révén a diákok felismerjék a kooperáció, a közös feladatmegoldás hasznosságát, működési mechanizmusait; képesek legyenek közösen tudományos teljesítményt produkálni.

Mindemellett a verseny kiemelt célja az, hogy intenzívebbé tegye a történettudomány és a történelemtanítás (közoktatás) kapcsolatát, valamint hogy kedvet ébresszen a diákokban a felsőfokú történelmi tanulmányok folytatására, illetve hogy az iskolákban a tehetséggondozó munkát elmélyítse, a diákok, a tanárok és az oktatók közvetlen kapcsolatba kerüljenek a versenyre való felkészítés folyamán is.

Salánki Ferenc

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Hazaszeretetre nevelés az informatikaórán

Egy lehetőség a történelem, magyar nyelv és informatika összekapcsolására

magyar nyelv, történelem, számítástechnika, szövegszerkesztés

Napjaink globalizációs folyamatainak következtében a magyarságtudat, a nemzeti identitás érzése a háttérbe szorult. A magyarság történelmének, kulturális és egyéb értékeinek ismerete napjainkra a diákok többségében egy tantárgy szintjére süllyedt.

Az informatika nagyon fiatal, tudományágként és tantárgyként is. Sajátos eszközeivel lehetőséget kínál ezzel a témakörrel történő foglalkozásra plusz időráfordítás nélkül is (pl. a szövegszerkesztést vagy a bemutatókészítést ilyen témájú dokumentumok, bemutatók készítésével gyakoroltatjuk).

Előadásomban két olyan témakört említek meg, ami kapcsolódik a tananyaghoz, az óráimon már évek óta tanítom, és alkalmas ezzel a témakörrel történő foglalkozásra.

Az egyik a magyar személyek meghatározó szerepe a számítástechnika történetében. Ez a rendkívül gazdag és fontos terület az informatika és a történelem határterületére esik, így egyik órán sem foglalkoznak vele, a történelem- és az informatikatanárok pedig keveset tudnak róla.

A másik, gyakorlatiasabb témakör pedig a szövegszerkesztés során a szöveges dokumentumokban (amelyeket általában ki is nyomtatunk) jelentkező olyan speciális tipográfiai, nyelvi jellegű alapsmeretek, amelyekkel sem a szövegszerkesztés, sem a helyesírás tárgyalása során nem foglalkoznak. Miközben napjainkban minden szöveget általában számítógéppel kell elkészíteni, amelynek ilyen szempontból is tökéletesnek kell lennie. Nyelvünket pedig ezen a területen is védenünk kell.

Sándor József

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Természettudományos oktatás hálózata együttműködésben

A TÁMOP 3.1.3 programok hatása a természettudományos oktatás megújítására

természettudományos oktatás, hálózatos együttműködés, tapasztaláson alapuló tanulás

A természettudományos laboratóriumok megvalósításával környezetünkben megteremtettük a korszerű természettudományos oktatás lehetőségét. A diákok számára lehetőség nyílt a természettudományos ismeretek és kompetenciák hatékonyabb elsajátítására. A korszerűen felszerelt tanulási környezetben növekedett a tanulók motiváltsága a természettudományos tárgyak tanulása iránt. Az elvégzett gyakorlatoknak köszönhetően környezetükről pontosabb és gyakorlatiasabb ismereteik lesznek.

Az ismeretek átadása, megszerzése tanulói tevékenységeken keresztül, közvetlen tapasztalatszerzés útján valósul meg, melyhez IKT-eszközök használata társul. A kidolgozott tanári segédletek, a tanulói munkafüzetek felhasználásával korszerű szemléletű és kompetenciaalapú munka folyik.

A laboratóriumi szaktanárok és a bevont pedagógusok szakmai, módszertani ismeretei a programhoz kapcsolódó továbbképzéseken korszerűsödtek. Az együttműködő intézmények szaktanárai és a laboratóriumi szaktanárok között aktív munkakapcsolat alakult ki, szakmai műhelyek jöttek létre, nőtt a természettudományos tárgyak tanítási színvonala.

A közvetett célcsoport tagjai betekintést, tapasztalatokat nyertek az integrált természettudományos laboratórium oktatásban betöltött szerepéről. A tapasztalatok bekerültek a természettudományi szakok elméleti és gyakorlati felkészítésébe, a tanári mesterségre felkészítő kurzusaiba, illetve a pályán lévő kollégák szakmai ismeretei megújítását szolgáló tanártovábbképzések tematikájába.

Az érintettek körében a projekt sikeres megvalósítása megerősítést váltott ki a gyakorlóiskola iránt azáltal, hogy megismerték kommunikáció, illetve a tanulók beszámolóit alapján a természettudományos laboratóriumban végzett munkát.

A projekttel integrált természettudományos laboratóriumokat valósítottunk meg, használatára 47 természettudományi szakos pedagógust készítettünk fel.

A bevont intézmények 2295 diákja legalább 600 tanórát, a fenntartási időszakban 300 tanórát tölt el laboratóriumban.

Sándorné Halász Erzsébet

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Tapasztaláson alapuló megújult természetismeret- és földrajzoktatás az Eszterházy Károly Gyakorlóiskolában

Logónk jelmondata: Ismeret a természettől – a megismert

természettudományos labor, kísérlet, tapasztalás, IKT, motiváció.

3.1.3.-11/2 A természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítása Eger térségében (Öveges program)

Logónk jelmondata: Ismeret a természetről

Az új természettudományos laboratórium létrehozásával iskolánkban (és a hálózatos együttműködés keretében 12 együttműködő intézményben) számottevően javult a korszerű és minőségi természettudományos oktatáshoz való hozzáférés esélye.

A diákok számára lehetőség nyílik a természettudományos ismeretek és kompetenciák hatékonyabb elsajátítására. A korszerűen felszerelt környezet és az abban megvalósítható tevékenységek hatására növekszik a tanulók motiváltsága a természettudományos tárgyak tanulása iránt.

Az ismeretek átadása, megszerzése döntően tanulói tevékenységeken keresztül, közvetlen tapasztalatszerzés útján valósul meg, amelyhez még a korszerű IKT-eszközök napi rendszerességű használata is társul a tanulók érdeklődésének folyamatos fenntartása mellett.

A kidolgozásra kerülő tanári segédletek, a tanulói munkafüzetek felhasználásával korszerű szemléletű tevékenységgel és kompetenciaalapú taneszközökkel folyik a munka.

A laboratóriumi szaktanárok és a bevont pedagógusok szakmai, módszertani ismeretei a programhoz kapcsolódó továbbképzések révén felfrissülnek, korszerűsödnek. A közvetett célcsoport tagjai a projekt megvalósulásának eredményeként közvetlen betekintést, tapasztalatokat nyerhetnek a korszerűen felszerelt, integrált természettudományos laboratórium oktatásban betöltött szerepéről, lehetőségéről.

A tapasztalatok, a felhasználás módszerei bekerülnek a természettudományi szakokon tanuló tanárjelöltek elméleti és gyakorlati felkészítésébe, a tanári mesterségre felkészítő kurzusaiba, illetve a pályán lévő tanár kollégák részére szakmai ismeretek megújítását szolgáló tanártovábbképzések tematikájába.

Az 5. és 6. évfolyamon 20-20 gyakorlatra (2x45 perc) földrajzból, 7. évfolyamon és az emeltszintű érettségire 5-5 gyakorlatra dolgoztunk ki tanulói munkafüzeteket és hozzátartozó tanári segédleteket.

Az előadásomban a kidolgozott és megvalósított anyagok alapján szeretném bemutatni a megújult természetismeret- és földrajzoktatásunkat.

Sarka Lajos

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

A kémiatanítás válaszai a társadalmi kihívásokra

vegyipar, természetvédelem, kísérletek, nevelés, tanítás

A kémiatanítás követelményeinek meghatározásakor mindig figyelemmel kell lennünk a társadalmi igényekre, hiszen a tanítás elválaszthatatlan a gyakorlattól. Ez a megállapítás nemcsak a kémiára vonatkozik, hanem a természettudományokra, de emellett minden egyéb tantárgyra is. A társadalom igényei vagy másképpen fogalmazva kihívásai mindig nagy hatással voltak a tudományok fejlődésére, s a tudományok művelőinek képzését végző alap- közép- és felsőfokú intézmények (iskolák) feladata mindig is az volt, hogy olyan szakembereket képezzenek, akik meg tudnak felelni ezeknek az igényeknek.

A huszadik század második felében Magyarországon virágzott a könnyűipar. A mesterséges alapú műanyagokból készült használati tárgyak, alkatrészek egyre nagyobb arányú elterjedése miatt a műanyagok előállítását és gyártását végző üzemek gyakorlatilag minden szakképzett munkaerőt foglalkoztatni tudtak. A mezőgazdasági termelés újabb és újabb igényekkel lépett fel a termés növekedését segítő vegyszerek gyártása iránt. A gyógyszeripar igényelte az újabb, jobb gyógyszerek nagy mennyiségű előállítását, ezáltal inspirálva a technikusok, vegyészmérnökök képzését is.

Új technikai eszközök kerültek bevezetésre az orvosdiagnosztikában (CT; MRI vizsgálatok), melyek alkalmazásához újabb módszerek kidolgozására, valamint megfelelő vegyszerek (kontrasztanyagok) előállítására volt szükség. Így nemcsak a vegyiparunk fejlődött nagyon dinamikusán, de a szakember-utánpótlással foglalkozó intézmények is.

Az egyetemek igényelték, hogy a középiskolák megfelelő alapokkal rendelkező tanulókat képezzenek, így a középfokú iskolák egy részében is teret nyert a természettudományos tantárgyak, közöttük a kémia magasabb óraszámú tanításának igénye. Vegyipari szakközépiskolák (gyakorlati képzéssel is) és gimnáziumok magas szintű elméleti képzéssel tettek eleget ezen igényeknek.

Az ezredforduló idején bekövetkező gazdasági változások, az ipari termelés jelentős csökkenése, a mezőgazdasági termelés visszaesése stb., az ilyen irányú szakemberek iránti kereslet csökkenése, az elhelyezkedési nehézségek arra készítették a tanügyért felelős embereket, hogy olyan oktatáspolitikai döntéseket hozzanak, melyek tükrözik az előbb felsorolt területeken bekövetkező igények változását.

A kidolgozásra és elfogadásra került NAT a természettudományok, s köztük a kémia óraszámának jelentős csökkentését írta elő. A célok az emberközelibb, gyakorlatorientált természettudományos képzést jelölik meg.

Előadásomban szeretném bemutatni a NAT és az új kémia kerettantervek, valamint néhány új tankönyv segítségével a bekövetkezett változást, a kémiatanárok lehetőségeit a változások megvalósítására, valamint azt, hogy milyen lehetőségeket látok a kémia iránt érdeklődő, ilyen irányban továbbtanulni szándékozó tanulók tudásának, tehetségének fejlesztésére.

Sárvári Tünde

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

A CLIL-módszer alkalmazási lehetőségei a kisiskoláskori német mint idegennyelv-tanításban

CLIL, holisztikus nevelés, kisiskoláskori idegennyelv-tanítás, tantárgyközi koncentráció

Az új Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban NAT 2012) értelmében az élő idegennyelv-oktatás alapvető célja a kommunikatív idegen nyelvi kompetencia kialakítása és fejlesztése, ami a NAT (2012) bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épülve valósul meg. Ezt a nézőpontot támasztja alá az is, hogy a Kerettantervben (2012) az Élő idegen nyelv műveltségi területnél, az ajánlott témakörök és tartalmak felsorolásánál minden esetben találunk kapcsolódási pontokat más műveltségi területekhez, tantárgyakhoz. Ha megvizsgáljuk a kapcsolódási pontokat, megállapíthatjuk, hogy elsősorban a környezetismeret, a matematika és a művészetek területén nyílik lehetőség a tantárgyközi koncentrációra, illetve az ún. tartalom alapú nyelvoktatásra.

A tartalom alapú nyelvoktatás, melyet angol és német nyelvterületen a módszer angol elnevezése alapján CLIL-módszernek, francia nyelvterületen a francia elnevezés alapján EMILE-nek neveznek, az idegen nyelvek tanításának egyik fontos új iránya. Mint az az Eurodyce (2006: 8) definíciójából is kitűnik, a CLIL betűszót általános szakkifejezésként használják mindazon oktatási formák leírására, amelyek keretében a tantervben szereplő bizonyos – nyelvi órától eltérő – tantárgyak tanítása egy második nyelven (valamely idegen, regionális vagy kisebbségi nyelven és/vagy egy másik hivatalos államnyelven) valósul meg. Ezt a módszert eddig elsősorban a két tanítási nyelvű iskolákban alkalmazták, de felmerül a kérdés, alkalmazható-e a CLIL a kisiskoláskori idegennyelv-tanításban akkor is, ha nem bilingvis oktatásról van szó.

Véleményem szerint erre a kérdésre egyértelmű igen a válasz, ezért tanulmányomban a tartalom alapú nyelvoktatás tartalmi, tanári képességbeli és tanulási környezetbeli feltételeinek rövid elemzése után néhány saját gyakorlatomból vett reprezentatív példa alapján mutatom be, hogyan alkalmazható a CLIL-módszer olyan alsó tagozatos gyermekeknél, akik a németet első idegen nyelvként tanulják, és nem két tanítási nyelvű iskolába járnak.

Sipos Zsoltné

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

A főhős Te vagy!

Drámapedagógia és IKT alkalmazása a drámai művek feldolgozásában

anyanyelvi kompetencia, IKT, kooperatív technika, színházi élmény, drámapedagógia

A projekt megvalósításának a lépései:

A drámai művek előadásai, a szituációs játékok, a rövid párbeszédok vagy monológok beépítése a tanórába gyakran korábban is színesítették a feldolgozást.

- A csoportmunka alkalmazása már az epikai alkotásoknál is jól működő módszer volt. Ennek alkalmazása már egy évtizede megvalósul a tanítási gyakorlatomban.
- Az alsóbb évfolyamokon epikai műveknél már évek óta használom a magam által kifejlesztett „Jó gyakorlatot”, amely szintén a drámapedagógiára és az IKT-használatra épít.
- Új kihívást kerestem: ez volt a gimnáziumi tagozat és a dráma műneme. A 4. éve tanított saját osztályomnál már megvoltak a drámafeldolgozás egyes elemei, ezek folyamatosan alakultak az évenkénti új drámai alkotásoknál.
- Ehhez a feldolgozáshoz még hozzájárult a közös színházi élmény és annak kritikája.
- Új vonás az internetes csoport létrehozása, és az elkészült munkák közzététele is.
- Ez a folyamatos fejlesztés a tavalyi év során nyerte el végleges formáját, a teljes megvalósítás idejének képanyaga és videofelvételei bizonyítják az alkalmazhatóságot.

A projekt több kompetenciaterületen hatékony:

Az egyik a szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület, hiszen a szöveggel kapcsolatos feladatok során a diákok sokrétű szerepkörben és kommunikációs helyzetben próbálhatják ki magukat. Változatos szóbeli és írásbeli szövegfajtákat alkothatnak.

Gyakori alkalmazás mellett ő maga is képes lesz önálló fejlesztésre, animációkat, videókat, ppt-eket készíteni csoportban és egyénileg. Itt az IKT alkalmazásában fejlődik. A képi világot is beemeli a szöveggéközpontúság mellé. Ezekkel a feladatokkal a tanuló szociális kompetenciája és az érzelmi kompetenciája is fejlődik.

Ezeknek az elkészített produktumoknak a hőse azonban már ő maga. Akár előadói, akár színészi, akár rendezői teljesítményről van szó. Így élménnyé válik az irodalom, megvalósul a személyiség sokoldalú fejlesztése.

Susánné Zsikai Ildikó

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Már tudok angolul

A sikerélmény fontossága a kisiskoláskorban

társadalmi igény, sikerélmény, életszerűség, beszédképesség, játék

Az, hogy a mai világban angol nyelven kommunikálni tudjunk, szinte nélkülözhetetlen. Az angolt, mint idegen nyelvet, világszerte egyre fiatalabb korban kezdik tanítani, illetve tanulni.

Ez az igény fogalmazódik meg azokban a szülőknél is, akik gyermeküket iskolánkba kívánják hozni, és a korai nyelvoktatás mellett voksolnak. Fontos tehát részünkről ennek az igénynek a kielégítése.

Más részből a korai nyelvoktatás sikeressége, szakemberek szerint sem mindig egyértelmű, rengeteg tényezőtől függ. Ezért fontos, hogy milyen tartalmakkal töltjük meg, és milyen módszerekkel szervezzük meg az első nyelvórákat. Miként tudunk életszerű helyzeteket teremteni, és elképzeltetni a kisgyermekkel, hogy anyanyelvükön kívül egy másik nyelven is képesek kommunikálni. Célom, hogy már az első időszakban

is minden óra után úgy térjenek haza, hogy tudják, mivel lettek gazdagabbak, hogy azt érezzék: „Már tudunk angolul!”

Előadásomban elméleti kérdések mellett konkrét ötletekkel is szeretném gazdagítani az idegen nyelvet tanítókat. Főként a szóbeli, kezdőszakaszban használható, beszédkészséget és hallás utáni értést fejlesztő feladatokat, játékokat mutatok majd be.

Szalay Mária

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

Üzen a múlt

Helytörténeti projekt harmadik osztályban

örökség, hagyomány, gyökerek, értékmegőrzés, kötődés

„A múltat tiszteld, s a jelent vele kösd a jövőhöz!”

(Vörösmarty)

Nemzetünk, hazánk története, kulturális öröksége a világörökségnek is részét képezi. Ha hagyományainkat nem ápoljuk, elszürkül, egyre szegényesebb lesz. Jellegzetességei eltűnnek a globalizáció olvasztótégelyében. Nagyon fontos, hogy a felnövekvő nemzedéket megismertessük közvetlen környezetük, szülővárosuk múltjával, hagyományaival, értékeivel. Kötelességünk erősíteni a kisdíjakok szülőföldhöz való érzelmi-értelmi kötődését. Egy település történetének, kulturális értékeinek, a „gyökereknek” megismerése megtartó erő lehet, mely köt és visszahoz később is, ha valakit másfelé visz az életútja. A lokálpatriotizmus az egyik legnemesebb emberi tulajdonság, a hazafiság megnyilvánulási formája. Akarva-akaratlanul beleivódik személyiségünkbe, gondolkodásunkba, életmódunkba.

A helytörténet a múltról beszél, de a jelenhez és a jövőhöz szól. Ezt példázza a bemutatandó „Üzen a múlt” helytörténeti projekt. Pedagógiai szerepe megegyezik a NAT-ban megjelenő célokkal, miszerint a hon- és népismeret elsődlegesen a nemzettudat erősítését, a helyi kötődés kialakulásának segítségét, etikai, esztétikai értékrendszer tudatos építését, általános összefüggések megláttatását hivatott szolgálni.

Szarvas Márta

Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskolája

Matematikai tehetséggondozás

Matematikai tehetséggondozás a DE Arany János Gyakorló Általános Iskolájában

tehetséggondozás, matematika, alsó tagozat

Számunkra fontos feladat időben megtalálni azokat a gyerekeket, akik kiemelkedőek valamilyen képességet illetően. A tehetséggondozás azonosításának és gondozásának egyik fontos színtere a tanítási óra, de a tanórán kívüli érdeklődésüknek, irányultságuknak megfelelő szabadidő hasznos eltöltése is célunk. Első osztályban a gyerekek nyitottak, lelkesek, kíváncsiak, szeretik a rejtélyes dolgokat. Ezt kihasználva indítottuk el 1. osztálytól az „Észbontó” matematikai tehetséggondozó programot. Heti egy alkalommal a tanulók megismerkedhetnek a matematikai feladatmegoldás

érdekességeivel, buktatóival, módszereivel, a felfedezés örömeivel. Szeretnénk, ha azok a gyerekek, akiket a gyors gondolkodás jellemez és élvezik a kreatív feladatokat, versenyeken is részt vennének. Természetesen fontosak számunkra azok a gyerekek is, akiket a lassabb, elmélyültebb munka jellemez, hiszen e mögött is egy kis „alkotó tudós” rejtőzik. Céljaink között szerepel a kitartás és feladat-elkötelezettség a problémamegoldásban, illetve későbbiekben a megszerzett matematikai ismeretek rendszerezése, új matematikai problémáknál történő alkalmazása. Programunkat a munkaközösség tagjai dolgozták ki, órára lebontva, témaköröknek és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő eszközök, munkaformák, módszerek megadásával. A tehetséggondozásban kísérleti jelleggel résztvevő osztály, amely folyamatosan kiemelkedő eredményeket ért el az országos versenyeken, ebben a tanévben befejezi a 4. évfolyamot. Terveink szerint 5. osztálytól tovább folytatódna programunk.

Szécsiné Szász Enikő

Tiszántúli Református Egyházkerület Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola

A négy vándor körbe-körbe jár...

Népszokások magyarórán

hagyomány, kultúra, magyarság, népi, élmény

Mindannyiunk számára nagy feladat, hogy a ránk bízott következő generációnak hogyan tudjuk átadni népi kultúránk kincseit. Hogyan tehetjük ezt meg?

Tudatosan beépítve a mindenkori tananyagba, megkeresve azokat az olvasmányokat és meséket, melyekhez kapcsolni tudjuk az év minden hónapja által gazdagon kínált hagyományainkat.

Hogyan válik élményszerűvé?

Játékkal, munkával, énekszóval. A népi és dramatikus játékok segítenek abban, hogy a már távolinak tűnő szokásaink élővé és érthetővé váljanak a mai gyerekek számára is.

Hogyan lesznek a hétköznapi ünnepek?

A szokások, a hiedelmek és a népi jóslások kipróbálásával, megélésével.

Kutassunk a múltban, keressük fel kincseit, és találjuk meg a jelenben!

Szilaski Mária

Eötvös József Főiskola Gyakorló Általános Iskolája

Kihívások a társadalomban, válaszok az iskolákban

kihívás, gyermekalkotások, beszélgetés, képek, szó

„Odaadom neked a figyelmemet.”

(Müller Péter)

A kihívás, mint kifejezés, tartalmát tekintve értelmezésben – pedagógusként – kínálja magát, mint feladat, keresteti a lehetőségeket a megoldásra, innovációt követel, kreativitást. Motivál arra, hogy önmagam képességeiből, érzéseiből minél többet adjak

azért, hogy tanítványaimat a lehető legtöbb sikerélményhez juttassam. Felébresztve bennük a felismerést személyiségük sokszínűsége iránt.

Rajz szakos tanárként nagy hangsúlyt fektetek a verbális kommunikációra, a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére egy látvány értelmezésén kívül a gyermekalkotások képolvasásain keresztül is. Az óra végéhez közeledő didaktikai mozzanatban, az értékelés mozzanatában, kiterítjük a rajzainkat, festményeinket vagy elhelyezzük plasztikáinkat és beszélgetünk róluk. Mindezt közösen. Van úgy, hogy szempontok fogalmazódnak meg a kérdésekben, amelyek alapján aztán válogatnak, választanak a képek közül. Más esetben a számukra különleges, érdekes alkotást választhatják ki, mindent elmondva arról, ami nekik az érdekes, az egyedi jellemzőket adja. Figyelmük a látvány felé irányul, amely érzéseket, hangulatot kelt bennük, s kimondatja velük a gondolataikat, véleményüket. Beszélnek, beszélgetnek. Teszik ezt a képek és a szó kifejező erejével.

Előadásomban ezt szeretném prezentálni különböző évfolyamú (1-4. osztályos) gyermekek közreműködésével (bemutatás felvételről).

Szűcsné Hütter Eszter

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Hatékony tanulásszervezés az idegen nyelvi órán

osztályterem, tanáregyéniség, inspiráló, munkaformák, időbeosztás

Minden tanítási óra előtt át kell gondolnunk, mindent úgy terveztünk-e, hogy a lehető leghatékonyabb és leginspirálóbb tanulási környezetet biztosítsuk diákjainknak a tanteremben. Minden tanítási helyzet egyedi, és sok objektív és szubjektív tényező befolyásolja. Ezért rugalmasan kell kezelnünk nyelvtanári eszköztárunkat, és folyamatosan bővítenünk is kell. Előadásomban olyan technikákról beszélek, melyek a mindennapi felkészülés során segítséget nyújtanak abban, hogy az órai munka gördülékenyebben haladjon. Ezek a technikák átvehetők, elvethetők vagy továbbfejleszthetők a különböző tanulói csoportok igényeinek megfelelően.

A következő témakörök köré csoportosítottam gondolataimat:

1. Az osztályterem berendezése (a padok hagyományos oszlopokban, kör-, félkör vagy U-alakban stb. vannak) alkalmas-e a tevékenységek zavartalan elvégzésére?
2. A hiteles tanáregyéniség; Hogyan tudunk oldott légkört biztosítani az órán, és egyúttal az irányítást a kezünkben tartani?
3. A különböző munkaformák (pármunka, csoportmunka) szervezésének nehézségei és lehetőségei
4. Hatékony órakezdés, eszközhasználat, időbeosztás

A hatékony tanulásszervezés témája még számtalan egyéb kérdést is felvet. Az általam választott témakörök a teljesség igénye nélkül, továbbgondolkodásra szánt problémafelvetések.

Tarnai Gábor

Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola

Popkultúra az idegen nyelv elsajátításában

Kortárs csoport-tanítás infokommunikációs módszere

kultúra, sorozatok, PowerPoint, kvízshow, autentikus

A popkultúra a lehetőségek tárházát kínálja nem csak nyelvtanároknak és a diákoknak, hanem bárkinek, aki élő idegen nyelvet szeretne gyakorolni a kultúrán keresztül. Az előadás során csupán egy betekintést nyerünk olyan nyelvtanítási/tanulási praktikákba, ami a popkultúra különböző csatornáit használja mind az intézményes oktatás szinte minden szintjén mind a hobbi nyelvgyakorlás keretén belül különös hangsúlyt fektetve a sorozatokra és filmklippekre. Bár mindezen televíziós és filmiparai termék kiváló hallott szövegértést biztosít a nyelvtanulóknak audiovizuális csatornán keresztül infokommunikációs környezetünkben, mégis óvatosan kell alkalmaznunk a tanteremben. Továbbá, tanulóinknak egy kiváló lehetőséget ad arra is, hogy önállóan otthonukban tovább folytassák a nyelvtanulást, mert talán ez a zsáner áll legközelebb érdeklődésükhöz és fenntartja motivációjukat.

Vágásiné Vajda Rózsa

Eszterházy Károly Főiskola, Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

„Hívogat az Eszterházy!”

Beiskolázási program az EK Gyak. Ált. Iskolában

gyermek, szülő, óvónő, tanítónő, szeretet

Iskolánkban már évek óta hagyomány a beiskolázást segítő programsorozat a leendő első évfolyamosok számára, melynek mottója: „Hívogat az Eszterházy!”

Olyan programsorozatot kínálunk az érdeklődő gyerekeknek és szülőknek, amely során betekintést nyernek iskolánk valós életébe. Bemutatóórákon, kézműves és játékos foglalkozásokon, előadásokon, a gyerekcsoportok bemutatkozásán keresztül részesei lehetnek az érdeklődők gyakorlóiskolánk mindennapjainak.

Az óvónőkkel való kapcsolat szorosabbá, sokrétűbbé válik, mely a mai világban lévő versenyszellemmel ellentétben emberközelebbi, gyermekcentrikus marad.

A szülők nemcsak az előre kiválasztott területen tájékozódhatnak, hanem betekintést nyerhetnek a különböző szinteken folyó munkába, így lehetőséget kapnak arra, hogy gyermekük számára a legjobb döntést hozzák.

Az előadásban mindezekre részletesen szeretnék kitérni.

Zalai Edina – Kaszt Erika

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

„Állati jó nap”

A tanulói felelősségvállalás fokozása egy témanap kapcsán

tanulói felelősségvállalás, döntés, témanap, projektpedagógia

Életünk során állandóan döntést hozunk, elhatározunk és végrehajtunk dolgokat. Ezek közül számtalan „lényegtelen” mozzanat az életünk alakulása szempontjából (Mit egyek? Mit vegyek fel? Melyik filmet nézzem meg a televízióban? stb.), de nagyon sok fontos, az életvitelünket befolyásoló választásunk van (Hová felvételizzek? Mit tanuljak az egyetemen/főiskolán? Tartsak-e kutyát/macskát? stb.). Az elhatározások, választások jelentőségére, súlyára, a döntés következményeinek viselésére az általános iskolában is fel kell hívni a gyerekek figyelmét.

A tanulói felelősségvállalás fokozására, fejlesztésére kiváló lehetőség nyílik különböző projektek lebonyolításakor. A projektpedagógia módszerével az individuum kerül a középpontba, ezáltal a tanulók számára biztosított a kellő motiváltság, az élményszerű tapasztalás lehetősége. Előadásunkban egy, az állatok világnapjához kapcsolódó ökoiskolai témanap szervezése illetve lebonyolítása kapcsán szeretnénk bemutatni a tanulók döntési szituációit, a tanulói elégedettségmérési adatokkal alátámasztani a projektmódszer eredményességét.

Zentai Tünde

Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Idegen nyelven a színpadon

Tanuljunk nyelveket színjátszással

idegennyelv-tanulás, motiváció, önbizalom, önkifejezés, nyelvi biztonság

Az idegen nyelvek tanulása már az ókortól érdekli az embereket. Az évszázadok során számos módszer született az idegen nyelvek elsajátítására a nyelvtani-fordító módszertől kezdve az intenzív és az audiovizuális módszeren át egészen a téma- és cselekvésközpontú megközelítésig. Korunk követelményei között elengedhetetlen, hogy a tanuló használható nyelvtudásra tegyen szert. A hétköznapi életben jól tudjon boldogulni, tájékozódni, információt kérni és adni, véleményét több módon kifejezni, mások véleményét megkérdezni, vagyis a hétköznapi szituációkban megfelelően tudjon megnyilvánulni. A kommunikatív nyelvtanítás eszköztárának nélkülözhetetlen kelléke a szerepjáték. A kommunikatív módszer hívei szerint a nyelv a különböző kommunikációs aktusok végrehajtásának eszköze. A nyelvtanítás célja nem lehet más, mint felkészítés az idegenekkel idegen nyelven történő sikeres eszmecserére. Di Pietro szerint: „Az emberek egy nyelv tanulója a nyelv használójaként válnak.”

A nyitottság foka szerint a szerepjátékoknak több fajtája létezik:

1. A tanulók a tankönyvben használható párbeszéd szövegét kívülről megtanulják, és ezt reprodukálják (nem igazi szerepbe lépés!)
2. Egy szerepet kapnak, a dialógust előkészítik és előadják (csak a szerep verbális részére készülnek elő)
3. Előkészítés nélküli szerepjáték

A szűkös tanórai időkeretek miatt nem kerülhet sor az eljátszandó szerep kialakítására és eljátszására.

A tanórai időhiány miatt idegen nyelvű színjátszó kör keretében van erre lehetőség. A próbafolyamat végére az összes szereplő kívülről tudja a többiek szerepét. Ha a pontos nyelvtani szabályokat nem is ismeri, de globálisan érti a mondatokat, tudja, milyen nyelvi

környezetben lehet azokat használni. Nemcsak új szavakat tanul meg, hanem egész mondatokat. Olyan szerkezeteket is meg tud jegyezni, amelyeknek a pontos nyelvtani képzését még nem tanulta, de mivel egy adott szituációban elégszer hallotta, így a kiejtését is és a használatát is jól rögzítette.

Zsigriné Sejtes Györgyi

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája

A szövegértés, szövegalkotás tanításának egy konceptuális lehetősége a plusz 10 %-ban

szövegértés, szövegalkotás, helyi tanterv, 10%, nyelvészeti, irodalmi koncepció

Mit? Kinek? Hogyan? Miért? tanítsunk? kérdésekre a szövegértés tanításához is kapunk fogódzókat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, valamint az EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről című alapidokumentumokban. Az alsó tagozatban a szövegértési, szövegalkotási készségek és az ezeket megalapozó képességek legátfogóbb és leghatékonyabb eszközeként az irodalmat jelölik meg. A folyamatosan fejlődő szövegértési- és alkotási tudás a kommunikáció eszközeként is megjelenik, amely lehetővé teszi, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve képes legyen az egyén a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, kritikai feldolgozására. A fejlesztési feladatok rész három területe is (Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása; Olvasás, az írott szöveg megértése; Írás, szövegalkotás) a téma kiemelt helyzetét támasztja alá.

Munkámban arra teszek kísérletet, hogy a 7-8. osztályos magyar nyelv és irodalom tantárgy szabadon felhasználható órakeretének 10 %-át felhasználva a dokumentumokkal összhangban, de azokat kiegészítve olyan szövegértés, szövegalkotási koncepciót nyújtsak, amely irodalmi, nyelvészeti keretbe ágyazva fejleszti a tanulók ilyen irányú készségeit. Az adott 28 órára az alábbi szempontok alapján dolgoztam ki a helyi tantervbe illeszthető koncepciót: Tematikai egység/Fejlesztési cél, Előzetes tudás, A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai, Ismeretek/fejlesztési követelmények, Kapcsolódási pontok, Kulcsfogalmak/fogalmak.

Célom tehát olyan elméleti megközelítés kidolgozása, amely program- és tankönyvfüggetlen módon nyújt fogódzót a tanároknak a kommunikációs kompetencia, azon belül a szövegértés, szövegalkotás fejlesztéséhez, a hozzá kötődő pedagógiai megközelítés pedig hatékonyan segíti az adott keretek között mindennapi munkájukat.

Tartalomjegyzék

Árva Monika: Játék vagy tanulás?	
Bácsi János: Mikrotanítások forgószínpad rendszerű csoportmunkában.....	
Bajiné Takács: Margit Záróra	
Bartha Jánosné: Üzen a múlt.....	
Bánfi Rita – Lovai Róbert: Interaktív tananyag készítése, használata tanulói laptopok..... alkalmazásával	
Bátori Gabriella: Ismeret a természettől - a megismert természet	
Beláné Szekeres Éva – Rácz Klára: Kezeink munkái	
Betlehem Márta: Csak tiszta forrásból?	
Bodó Jánosné: Felfedezők.....	
Bondor Mónika – Vrbovszki-Hegedűs Nikolett: A SmartClassroom tantermi programcsomag lehetőségei egy 1. osztályos szövegfeldolgozó órán	

Cs. Bogyó Katalin: A gyakorlóiskolai könyvtárak könyvtárpedagógiai lehetőségei.....	
Csigér Ildikó: Egy feladat több megoldással.....	
Csigér István: Öröm, szorongás, bosszúság	
Csorbáné Major Enikő: Kötelező? Kötelező! – másként	
Deák-Kéninger Henrietta: Aktív, interaktív és reflexív tanulási technikák a környezetismeret tanulásában	
Dorné Balogh Szilvia: „Engedjétek a gyerekeket hozzám jönni...”	
Dr. Császárné Joó Gyöngyi: Rég elfeledett játékaink a testnevelésórán	
Dr. Farkas Zoltán: „...homokra és sárra épült büszke és pompás palota”	
Dr. Francziáné Kelló Marianna – Szűcs Mátyásné: „Humán” erdei iskola	
Dr. Mátyás Ferencné Hrk Mária: Parafrázis a festészetben	
Dr. Mogyorósiné Herczeg Éva: Fejlesztő értékelés a mentorálásban	
Dr. Sebestyénne Toth Krisztina: EUrópa a Deákban	
Dr. Tóthné Nagyistók Katalin: A könyvtárpedagógia válaszai.....	
Endrédi Mária: Védő-háló.....	
Erdődiné Sándor Katalin: Környezetvédelem, környezettudatosság	
Fábián László: A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának tapasztalatai a középiskolás diákok médiabefogadási szokásainak ismeretében.....	
Farkas Jánosné: Nyelvtanulás és nyelvtudás	
Farkas Judit: Gúzsba kötve?	
Fehér Sarolta: Mindenütt jó, de legjobb otthon!	
Fekete Zsófia – Rózsáné Katzirz Petra: Spanyol: több mint nyelv	
Galgócziné Paszternák Erika: Egyénre szabottan, inkluzívan	
Gara Szabolcs: Véletlenek nincsenek	
Göncfalviné Cseh Éva: Tehetség gondozás az alsó tagozatos matematika tanításában	
Gulyás Csabáné: Aranyos Tehetségek Természettudományi Műhelye	
Hevérné Kanyó Andrea: A pedagógusok „új” szerepe – lehetőségek az oktató-nevelő munka korszerűsítéséhez.....	
Horváthné Fazekas Erika – Lakatos Ferenc: Hogyan befolyásolja a víz sebessége a karrierépítést?	
Hubai Katalin: Egy amerikai tanév tapasztalatai	
Jakab Péter: „Értesítem a kedves Szülőt...”	
Jancsákné Majzik Andrea: Holokauszt gyermekszemmel	
Jeneiné Novák Erzsébet: Az alulteljesítő tehetségesek.....	
Juhász M. Tünde: Amiről a vizek mesélnek...	
Katonáné Nemes Gyöngyi: Sétálunk, sétálunk...	
Keisz Ágoston: A magyarérettségi elviselhetetlen könnyűsége	

Kis Klára: Színjátszás idegen nyelven; német nyelvtanítás 6 éves kortól	
Klencsár Dezső: Egyenesek és görbék. A folyosó új értelmezése	
Kovácsné Jendrek Anikó – Ordasiné Király Csilla: Angolosok református szívvvel	
Kozsahubáné Tóth Ildikó – Varga Ágnes: Versenyezzünk másképp!	
Kukk Ibolya: Kötelező irodalom a XXI. században	
Lakatos Marianna: A hit és a mai gyermek.....	
Lakosné Makár Erika: Az életed több, mint egy játék.....	
Légrádiné Kőházi Timea: A gyakorlati képzés és a gyakorlóiskolák szerepe	
Lévai Attila: Harry Potter.....	
Liskáné Svecz Andrea: „Benned a Cél és nálad a Kulcs” – kompetenciaalapú számonkérés az ének-zene órákon	
Lőrinczi Adrien – Sulyok Andrea: A kutya különös esete az éjszakában	
Márföldiné Béres Zsuzsanna: Tapasztaláson alapuló, megújult fizikaoktatás.....	
Mészáros Tibor: Film és történelem.....	
Magasi András: Hiszem, ha látom!	
Molnár Csilla: Színházi nevelési tevékenység az iskolában	
Nagné Mussó Judit: Idegennyelv-oktatás egy nyelvi verseny tükrében	
Nyirő Gizella: Nemzetiségi mesehét helyett	
Oszoli Dénesné: Hogyan nyaralt Hány János a Balatonnál?	
Pálné Szili Henrietta: Kooperatív tanulási technikák a szófajok világában.....	
Pap Zoltán: Algoritmikus gondolkodás kialakítása „titokban”, játékosan.....	
Pelbárt Zoltánné: Tehetséggondozás az Eszterházy Gyakorlóban.....	
Priskinné Rizner Erika: Kreatív történelem	
Salánki Ferenc: Hazaszeretetre nevelés az informatikaórán	
Sándor József: Természettudományos oktatás hálózata együttműködésben	
Sándorné Halász Erzsébet: Tapasztaláson alapuló megújult természetismeret- és földrajzoktatás az Eszterházy Károly Gyakorlóiskolában	
Sarka Lajos: A kémiatanítás válaszai a társadalmi kihívásokra.....	
Sárvári Tünde: A CLIL-módszer alkalmazási lehetőségei a kisiskoláskori német mint idegennyelv-tanításban	
Sipos Zsoltné: A főhős Te vagy!.....	
Susánné Zsikai Ildikó: Már tudok angolul	
Szalay Mária: Üzen a múlt	
Szarvas Márta: Matematikai tehetséggondozás	
Szécsiné Szász Enikő: A négy vándor körbe-körbe jár.....	
Szilaski Lászlóné: Kihívások a társadalomban, válaszok az iskolákban	

Szűcsné Hütter Eszter: Hatékony tanulásszervezés az idegen nyelvi órán	
Tarnai Gábor: Popkultúra az idegennyelv elsajátításában	
Vágásiné Vajda Rózsa: „Hívogat az Eszterházy!”	
Zalai Edina – Kaszt Erika: „Állati jó nap”	
Zentai Tünde: Idegen nyelven a színpadon.....	
Zsigriné Sejtes Györgyi: A szövegértés, szövegalkotás tanításának egy konceptuális lehetősége a plusz 10 %-ban	